

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

nr. 1 februar 2007 • årgang 60

Offisersbladet
1947-2007 60 år

BFO

Befalets Fellesorganisasjon
1957-2007

50 år

UTENLANDSBEORDRING

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

VOLVO INTERNATIONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

VOLVO C30

Pris fra EUR 15 800 (1.6D - 110HK*)

- 1.6 - 100 HK
- 1.8 - 125 HK (Flexifuel)
- 2.0 - 145 HK
- 2.4 D5 - 180 HK, AUT.
- 2.5 T5 - 220HK
- 1.6D - 110 HK
- 2.0D - 136 HK

*Gj.sn.forbruk 4,9 l/100km. CO₂-utslipp 129 g/km.

VOLVO XC70

Pris fra EUR 28 075 (D5 185 hk, MAN.*)

- 2.5T AWD - 210 HK
- 2.4 D5 AWD - 185 HK

*Gj.sn.forbruk 7,6 l/100km. CO₂-utslipp 201 g/km.

VOLVO XC90

Pris fra EUR 31.340 (D5 185 hk, MAN.*)

- XC90 D5 - 185 HK, 5-SETER
- XC90 D5 - 185 HK, 7-SETER
- XC90 3.2 - 238 HK, 5-SETER
- XC90 3.2 - 238 HK, 7-SETER
- XC90 V8 - 315 HK, 5-SETER
- XC90 V8 - 315 HK, 7-SETER

*Gj.sn.forbruk 8,2 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

ONE WORLD, ONE MARKET

Velkommen til en informativ samtale med
Jon Bergersen, Tax-Free Sales tlf 22 88 26 05, mobil 901 35 280, fax 22 64 55 17
e-mail: jon.bergersen@bilial.no

bilial
Nordens største bilkjede

Jubelåret 2007

Offisersbladet

Nr. 1 – 60. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 4636 Sofienberg, 0506 Oslo
Telefon +47 23 89 00 12
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 22 20 07 07

(Bekreftet opplag 2006: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis
BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for
innholdet og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2007:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 2 mars	09.03	24.03
Nr. 3 mai	27.04	12.05
Nr. 4 juni	08.06	23.06
Nr. 5 august	17.08	31.08
Nr. 6 oktober	21.09	12.10
Nr. 7 desember	23.11	14.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: Hestholms Trykkeri

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

Lånt fra jubileumsbok Ørland Hovedflystasjon og
fra bok om Norske torpedobåter gjennom 125 år.

Redaksjonen avsluttet:

2. februar 2007

Noen ganger skjer alt på en gang, og slik blir det så absolutt i 2007.

Dette er nemlig året der BFO markerer sitt 50-års jubileum og YS feirer 30-år som hovedsammenslutning. BFO var en av initiativtagerne til stiftelsen av YS, eller YH som det først het. Historien til både BFO og YS er lang og kronglete, men dere kan lese kortversjonen i denne utgaven. BFOs historie vil på nyåret bli lagt ut på BFOs nettside, i tillegg til at det er under skriving et festskrift i forbindelse med BFOs 50-års jubileum. Den anerkjente komponisten og musikeren Frode Thingnæs er dessuten i gang med å komponere BFOs jubileumsmarsj, som er planlagt avspilt og overlevert BFO under en mottagelse på stiftelsesdagen den 11. september.

I tillegg ønsker jeg å markere at Offisersbladet faktisk har eksistert med det navnet siden 1947. Det var riktignok Hærens Offisersforbund som dømte "barnet" i 1947, og begynte å utgi Offisersbladet til sine medlemmer. Senere kom den ene forbundssammenslåingen etter den andre, helt til BFO var en virkelighet, men navnet Offisersbladet har imidlertid alltid bestått. Det er derfor tatt en avgjørelse på at 2007 blir årgang 60! Feiring skal det bli, og jeg kan love flere overraskelser til leserne i 2007. Den første er at i alle utgaver av Offisersbladet i 2007, vil fem tilfeldig lesere finne et gevinstkort som ved å ta kontakt med redaktøren kan "veksles" inn i et gavekort på kroner 1.000.

Som dere kanskje ser, så er det gjort enkelte justeringer på sideoppsettet ved inngangen til det nye året. Dette som et ledd i en fornyelsesprosess som forhåpentligvis gjør Offisersbladet til et enda mer lesbart og levende magasin. Men jeg tar fortsatt imot tips fra dere på forbedringer som kan gjøres. I disse digitale tider med lommestørrelse på digitalkameraer og mobiltelefoner med 3 megapixel kamera, så inviterer jeg dere lesere til å maile inn til Offisersbladet gode bilder fra øvelser eller øvrig tjeneste. Bildene som eventuelt kommer på trykk, vil bli kreditert med navn, og honorert med 500 kroner. Bildene bør ha en oppløsning på 300 pixeler.

To av hovedtemaene i denne utgaven er Sessvollmoen og kampflykandidatene, og hele 14 sider er satt av til dette. I neste utgave vil ett av temaene være Luftforsvarets Kontroll og Varsling (radar og overvåking av luftrommet over Norge). En avdeling med en virksomhet som det ikke har vært skrevet så mye om. Det andre hovedtemaet vil naturligvis bli øvelse Strong Resolve, hvor Offisersbladet og "BFO-teamet" er ute for å møte medlemmer og ikke-medlemmer ute i felten. BFO-service- og "godsaker" vil vanke på de som får besøk.

Da gjenstår det for meg å ønske alle lesere et godt og fremgangsrikt år!

Einar Holst Clausen

Redaktør
holst.clausen@bfo.no

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

Barn

Er du 100 % sikker på at barnet ditt er forsikret?

Bare 3 av 10 barn er forsikret

Har du If Barneforsikring,
og det skjer noe alvorlig,
får barnet ditt hjelp når
det trenger det mest,
*Ring Forsvarets Personell-
service på 23092450.*

Rolig, vi hjelper deg.

Marianne Hartvig

Marianne Hartvig, risikospesialist

www.if.no Tlf: 02400

nr 6834560

Redaktørens leder: Jubelåret 2007	3
BFO 50 år	6
Veteraner i BFOs sekretariat	7
Luftforsvaret holder kortene tett	8
Eurofighter Typhoon	10
JAS 39 Gripen	12
F35 Joint Strike Fighter	14
Modernisering av sjøforsvaret	16
Litt av hvert	18
Tilbakeblikk	19
Leserbrev	20
BFO leder: Personellet i fokus	22
Gule sider	23
KAFO leder: Ett skritt i riktig retning	34
BESO leder: Verneplikt for kvinner!	34
Klare til innsats	35
Verdens beste pansrede personellkjøretøy ..	36
Kjekt å ha – verdt å vite	37
Ble jagerflyger ved tilfeldighet	38
Sessvollmoen – fagkompetansens høyborg ..	40
Krigersk Nord Korea med A-våpen	46
Utdanningssystemet i Forsvaret	48

BFO 50 år

– et raskt tilbakeblikk

BFOs organisasjonsmessige forhistorie går imidlertid helt tilbake til 1835, da Norges eldste fagforening, Sjømilitære Samfund ble stiftet. Samfunnet opphørte som fagorganisasjon, da de sammen med Sjøforsvarets Intendanturoffiserers Forening, Kystartilleriets Offisersforening, og Sjøforsvarets Befalsforbund, samlet seg i Sjøforsvarets Offisersforening(SOF) når den ble stiftet i 1985. SOF ble som kjent senere en del av BFO.

Etter krigen ble det holdt enkelte fellesmøter hvor befalsorganisasjonenes ledelse søkte å koordinere sine forhandlingskrav. I 1947 fikk dette samarbeidet et noe fastere preg ved dannelsen av Offisersforeningens Fellesstyre, som omfattet alle befalsorganisasjonene unntatt Norges Befalslag/NB(senere Norges Offisersforbund). Dette fungerte ikke tilfredsstillende, så Hærens Offisersforbund(HOF), Hærens Fastlønnede Offiserers Landsforbund(HFOL, senere KOL), og Vernepliktige Offiserers Forening(VOF), satte ned et utvalg som skulle vurdere en sammenføring av disse tre foreningene. Utvalgets enstemmige forslag om et Hærens Befalsforbund førte ikke frem, heller ikke et nytt forsøk i 1952.

I 1954 ønsket også Norges Befalslag(senere NOF) å delta. På et møte i Oslo Militære Samfund den 30 september, ble HFOL, HOF, VOF og NB enige om å oppnevne et felles utvalg, som skulle drøfte behovet for en felles organisasjon eller et organisert samarbeid for alt befall i Hæren. Dette resulterte i et forslag om å danne en felles organisasjon kalt Befalets Fellesorganisasjon(BFO). I 1955 konstituerte Fellesstyret for Hærens befalsforeninger med

formann fra HFOL og viseformann fra NB. Ordningen skulle i første omgang kun gjelde ett år. Et interimsstyre innkalte så organisasjonene i Sjøforsvaret og Luftforsvaret til et møte 24. april 1956 der man ble enige om å oppnevne fellesstyret også for disse forsvarsgreners organisasjoner for å forberede dannelsen av BFO. Fra februar 1957 var Marinens og Flygvåpnets organisasjoner representert, og på dette tidspunktet var faktisk alt befall i Norge samlet i en organisasjon! Alle organisasjoner var klare til å danne BFO, men Norges Befalslag(senere NOF) valgte dessverre å stå utenfor. De gikk i 1960 inn i Statstjenestemannskartellet/Landsorganisasjonen i Norge. Hærens Fastlønnede Offiserers Landsforening(senere KOL), skilte ved en senere anledning lag, og er som kjent i dag med i Akademikerne. I 1964 gikk også Luftforsvarets Befalsforbund ut av BFO, og over til Statstjenestemannskartellet/LO.

Ved stiftelsen 11. september 1957, representerte BFO i alt 11 bransjerettede organisasjoner, noe som var en "tungrodd" og til tider lite effektiv organisasjonsform. Drivkraften for etableringen av BFO var kongstanken blant majoriteten av befalet rett

etter krigen: "Organisasjonsmessig samling og samarbeid til beste for befalet og Forsvaret". En kongstanke som BFO frem til den dag i dag, har beholdt! BFOs slagord er i dag som kjent "Ett yrke – En organisasjon".

Frem til 1989 var BFO en "paraplyorganisasjon" for de fleste av organisasjonene i Forsvaret, men i ny Hovedavtale for statsansatte i 1987, kom bestemmelsen om at en tjenestemannsorganisasjon måtte organisere minst 10% av arbeidstakerne for å ha forhandlingsrett. Kun en av BFOs tilsluttede organisasjoner oppfylte dette kravet, og det satte fart i arbeidet med å etablere BFO som egen tjenestemannsorganisasjon. I juni 1988 slo Hærens Befalsskoleutdannede Befals Landsforbund(HBB), Hærens Tekniske Befalsforening(HTB) og Hærens Krigsskoleutdannede Befals Landsforbund(HKB), seg sammen til Hærens Offisersforbund(HOF), som ett år etter seg sammen med Luftforsvarets Offisersforening(LOF), og Sjøforsvarets Offisersforening(SOF). Dermed ble Befalets Fellesorganisasjon den største tjenestemannsorganisasjonen i Forsvaret, og det er den dag i dag.

Veteraner i BFOs sekretariat

Når året 2006 rant ut, kunne to av våre sekretariatsmedarbeidere feire 20 år i trofast BFO-tjeneste.

Mona Eriksen (venstre) og Kari Ulrichsen kom begge fra jobber som sekretærer ved Forsvarets overkommando/Hærstaben, og har i løpet av sine 20 år for BFO

vært gjennom et stort spekter av arbeidsoppgaver.

- Jeg kom først, og overtalte Mona til å komme etter! kunne Kari fortelle til Offisersbladet.

Mona har idag ansvaret for medlemsregisteret, men jobber også med blant annet medlemsavtaler. Kari har i mange år vært økonomiansvarlig, og har blant annet sørget for kontroll på utgifter, inntekter og lønnsutbetalinger.

De har opplevd mange ledere i løpet av de 20 årene, men var under samtalen ikke villige til å røpe noen interne hemmeligheter. På en annen side, var de skjønt enige om at de alltid har trivdes i et hektisk og trivelig arbeidsmiljø i sekretariatet.

Offisersbladet takker på vegne av nåværende og tidligere ansatte, Mona og Kari for deres lange og trofaste tjeneste, og ikke minst for deres positive bidrag til miljøet i K-12 og alle de andre småtingene de gjør, som ikke står i stillingsinstruksen.

*Einar Holst Clausen
Redaktør*

Instant Shelter

Bruksområder:

Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

www.obwiik.no

rom for frihet

LUFTFORSVARET

holder kortene til brystet

– Etter at regjeringen i desember vedtok de overordnede kravene til nye kampfly, er det først nå vi starter arbeidet med å utarbeide spesifikke krav. Derfor er det litt tidlig å konkludere på hva vi ønsker oss, sier Generalinspektøren for Luftforsvaret, generalmajor Stein Nodeland.

Av Raymond Dalen

Det er ikke mulig å få noen i Luftforsvaret til å si konkret hvilket fly de aller helst ønsker seg, men du skal ikke snakke lenge med flygere og annet operativt personell før det sitter igjen et inntrykk om at amerikanernes F-35 Lightning (JSF) er den heteste kandidaten. Og det er kanskje ikke så rart når alle norske flygere er flasket opp med den amerikanske Air Force kulturen. Det meste av utdanningen foregår i USA, de operative og tekniske rutinene er basert på de amerikanske og amerikanerne er gjerne førende i internasjonale operasjoner.

– Vi er spesielt opptatt av tre ting. Det er ytelses, kostnader og samarbeidsforhold, sier generalinspektør Nodeland.

Han mener det må stilles store krav til vårt kommende jagerfly. Det må kunne løse alle oppgavene forsvaret har bruk for, og det er helt avgjørende at det er fleksibelt.

Spesielt er han opptatt av mulighetene for ny sensorteknologi og teknologi for innsamling av data.

På kostnadssiden mener han det er viktig å se på totalkostnadene.

– En ting er innkjøpsprisen, en annen ting er de løpende drifts- og vedlikeholds-kostnadene. Det siste vi trenger er en gjøkunge som tapper oss for ressurser. Også oppdateringskostnadene er viktig, slik at vi får frem kostnadene for hele flyets levetid, fremholder han.

Også generalinspektøren er opptatt av samarbeidsforhold både når det gjelder samhandling i operasjoner og resten av jagerflykjøpet.

–Det er greit å ha noen å dele kostnadene med, særlig på oppdatering, men også på utdanning, trening og logistikk, sier Nodeland

Generalinspektør for Luftforsvaret, Stein Nodeland

HVILKET FLY TRENGER VI?

Det er svært mange meninger om hvilke kampfly Norge trenger i fremtiden.

Forsvardepartementet har akkurat avsluttet arbeidet med å kartlegge hvilken konseptuell løsning som må ligge i bunnen.

F-16 har vært et vellykket konsept, særlig på grunn av et vellykket oppgraderingsprogram, men verden har endret seg mye siden dette flyet først ble utviklet. Dets primære rolle var å hevde suverenitet av norsk luftrom. Men ingen vet konkret hva slags sikkerhetsmessige

utfordringer Norge kan stå overfor i løpet av de kommende 30-40 år.

Det norske forsvaret, inklusive luftforsvaret, er nå så lite at ingen lenger har store ambisjoner om et territorialforsvar av Norge uten hjelp fra våre alliansepartnere. Det setter krav til oss om også å delta i andre operasjoner sammen med dem. Dette er lagt inn som et betydelig element for fremtidens kampfly.

Men utviklingen i nordområdene, både politisk, økonomisk og i forhold til

naturressurser øker behovet for raskt å kunne hevde nasjonal suverenitet over landet og de ressursrike havområdene omkring. Det stiller kanskje andre krav enn i internasjonale operasjoner. I tillegg har vi behov for avanserte muligheter for hurtig oversikt og formidling av informasjon til besluttsende myndigheter.

Nettopp på grunn av denne store usikkerheten vil Norge ha behov for en helt spesiell fleksibel kapasitet for fremtidens kampfly.

EUROFIGHTER TYPHOON

– et europeisk industriefventyr

Eurofighter Typhoon er et tomotors multirolle jagerfly, utviklet og bygget av et konsortium av europeiske flyprodusenter. Eurofighter Typhoon er optimalisert for luftkamp, men med kapasitet til angrep mot bakkemål. Flyet brukes allerede av flere europeiske land, og det kan veie tungt når industrikontrakter tas inn i betraktningene.

Selskapet Eurofighter GmbH ble dannet i 1986, men forarbeidene startet allerede i 1979. Flyet fløy første gang i 1994 og i 1998 ble det signert kontrakter for bygging av i alt 620 fly til Storbritannia, Tyskland, Italia og Spania. I tillegg har Østerrike bestilt 18 fly og Saudi-Arabia 72 fly. Produksjonen kom i gang for alvor i 2003.

Flyet for luftkamp

Eurofighter Typhoon har sine største fortrinn i luftkamp. Det gir seg utslag i raske turn rates, overskudd av skyvekraft, og et fantastisk utsyn fra cockpit. Når det gleder evnen til å kjempe luftkamp utenfor synsvidde (BVR: Beyond-Visual-Range) har den vist seg de fleste fly overlegen. Bare F-22, som er amerikanernes ekstremt spesialiserte (og dyre) luftkampfly, leverte bedre resultater. Men produsentene har også hele tiden hatt angrep på overflatemål som et viktig kapasitetsmål for flyet. Det var en forutsetning at det var mulig å utføre kombinerte oppdrag med luft-luft og luft-bakke på samme tokt.

Produksjon over hele Europa

Produksjonen av Eurofighter er unik

i forhold til annen moderne jagerfly-produksjon.

Det er fire atskilte produksjonslinjer plassert i deltagerlandene. Hver av deltagerselskapene setter sammen sine egne lands fly, men har fått ansvaret for å produsere enkeltdele til alle de 620 flyene. Flyet er konstruert med hypermoderne materialer som karbonfiber-kompositt, glassforsterket plast, titan og aluminium.

Avanserte systemer

Eurofighter har et svært effektivt cockpitmiljø for flygeren. Alt styres av et Voice-Throttle-and-Stick system (VTAS). Stikka og throttelen har 24 fingertippknapper for sensor, våpenkontroll og andre funksjoner. Flere av systemene styres også ved hjelp av pilotens stemme. All informasjon presenteres på et stort head-up-display, eller på pilotens hjelmsvisir og store skjermer i cockpit.

Flyet er utstyrt med et avansert forsvarssystem med benevnelsen Defensive Aids Sub-System (DASS). Det er integrert i flyets strukturer og spiller sammen med flyets elektronikk og instrumenter. DASS sørger for beskyttelse mot alle typer trusler

med full automatisk respons enten det er en eller flere trusler.

Tomotors kraftplugg

Eurofighter er den eneste av de aktuelle kandidatene som har to motorer. To motorer i seg selv gir økt sikkerhet, og i tillegg er EJ200 motorene som sitter i Eurofighter svært kraftige. Hver av dem gir 90kN (20,250lb) med etterbrenner og 60kN (13,490lb) uten. Det gir skyvekraft i lange baner og Eurofighter har da også 'supercruise' kapasitet, noe som betyr at det kan fly vedvarende på hastigheter over Mach 1 uten bruk av etterbrenner.

Eurofighter Typhoon tekniske data:

Mål:

- Vingespenn 10.95m
- Vinge sideforhold 2.2
- Lengde 15.96m
- Høyde 5.28m
- Vingeareal 50.0 m²

Ytelse / vekt:

- To Eurojet EJ200 turbofan motorer, som hver leverer 60kN (13,490lb) uten etterbrenner og 90kN (20,250lb) med etterbrenner
- Maksimum fart: Mach 2.0
- Rullebanekrav: 700m (2,300ft)
 - Maks G +9/-3
 - Tomvekt 10,995kg (24,239lb)
 - Normal maks. take-off vekt 23,000kg (50,700lb)

Våpen og last:

- Innvendig montert 27mm Mauser kanon
- Total 13 utvendige opphengspunkter: fem (inkludert et egnet for fuel) under flykroppen og fire (inkludert et egnet for fuel) under hver vinge
- Fire BVRAAM delvis skjult i flykroppen
- Blanding av Beyond Visual Range Air-to-Air missiles (BVRAAM) og Short-Range Air-to-Air Missiles (SRAAM) båret utvendig
- Full rekke av Luft-til bakke våpen inkludert:
 - o Laserledede bomber
 - o Avansert anti panser våpen
 - o Konvensjonelle raketter

JAS 39 GRIPEN

– en sterk utfordrer på pris og ytelse

JAS 39 Gripen er et fjerdegenerasjons multirolle jagerfly som presenteres som et rimeligere, men høyst kapabelt fly som har akkurat de kapasiteter Norge trenger. Forkortelsen JAS står for Jakt – Atakk – Spaning, og flyet er absolutt en sterk utfordrer når fremtidens flykjøp skal avgjøres.

JAS 39 Gripen er utviklet i felleskap av Saab Military Aircraft, Ericsson Microwave Systems, Volvo Aero Corporation og Celsius Aerotech.. Utviklingen startet i 1978 da den svenske regjeringen bestemte at den ville utvikle et nytt jagerfly i det nye århundret etter å ha vurdert eksisterende fly som F16 og F18. I 1996 var prøveflygingene ferdige og flyet ble satt i produksjon.

Stort utviklingspotensiale

Svenskene fremhever selv at JAS 39 Gripen bygger på ny og avansert teknologi, som gi det et meget langsiktig og høyt utviklingspotensial. Flyet gjør utstrakt bruk av karbonfiber kompositt og andre nye byggematerialer, og kombinert med de siste aerodynamiske konseptene, nye avanserte softwarekontrollerte elektronikk-systemer, en gjennomprøvd motor og et fullt integrert system har svenskene laget et høykapabelt multirolle jagerfly. Luftforsvarsrollen er operativt sett høyest prioritert, men det er også lagt stor vekt på at Gripen som et integrert multirolle fly skal være effektivt mot bakke og sjømål og løse avanserte rekognoseringsoppgaver. Gripens evne til å klare forskjellige typer oppdrag er en grunnforutsetning for den operative fleksibiliteten og selve ideen bak flyet.

Gripen er konstruert for å være enkelt og sikkert å fly med lav pilotbelastning og lave

driftskostnader. Produsentene fremhever at det er et lite og drivstoffeffektivt fly med forenklet vedlikehold og høy operativ tilgjengelighet. Det meste av flyets systemer er styrt av datamaskiner, og mange taktiske og tekniske forandringer kan raskt gjøres ved å fornye programvaren i flyet.

Er fly for svensker?

Gripen ble opprinnelig bygget for å tilfredsstille det svenske luftforsvarets behov, men i 1995 gjorde Saab og British Aerospace (Bae) en avtale om å markedsføre Gripen på det internasjonale markedet. Flyet ble raskt møtt med innvendinger om at det ikke var NATO-kompatibelt, men svenskene svarte med å produsere eksportvariantene JAS 39 C/D med en rekke endringer som skulle gjøre dem fullt NATO-kompatible. I 2006 nådde den første Tsjekiske skvadronen, oppsatt med JAS 39 C/D, full NATO-operativ status. Flyene er foreløpig eksportert til Tsjekkia og Ungarn, og Sør Afrika. For Norge planlegger svenskene en ny versjon Gripen N med lengre rekkevidde, større skyvekraft og større nyttelast.

Økonomi og tilgjengelighet

Økonomi, fleksibilitet og operativ tilgjengelighet er svenskenes viktigste salgargumenter. Flyet har til nå fremstått

som det rimeligste av det tre kandidatene, og mange mener vi vil få mye mer fly for pengene ved å velge JAS 39. På samme måte som for F 35 JSF er det lagt vekt på at vedlikehold og logistikk skal være så enkelt og rimelig som mulig. Gripens operative kostnader er i følge fabrikkens selv 50 prosent lavere enn den nærmeste konkurrenten og det skyldes at flyet er nær dobbelt så driftssikker, bruker mindre fuel, er lettere å reparere, trenger færre personell, færre reservedeler, mindre bakkeutstyr og mindre vedlikehold. Erfaringer fra både Sverige og Tsjekkia viser at flyet har svært høy operativ tilgjengelighet.

Det som taler mot, er at fremtidige oppgraderinger kan koste mer fordi det er færre å fordele regningen på.

Norske behov

Forsvaret er ikke helt ferdig med å definere hvilke kapasiteter og egenskaper som skal vektlegges ved flykjøpet, men et prioritert designmål for Gripen har vært å løse luftforsvarsrollen. Økt russisk tilstedeværelse og markeringsbehov i nord-områdene i fremtiden kan gjøre dette til en aktuell problemstilling, og manglende avskjæringsegenskaper er påpekt som en av de største svakhetene ved JSF.

JAS 39 Gripen N tekniske data;

Mål	Vekt	Prestanda	Belastning 9 G
Lengde 14,1 m	Tomvekt ca 7 100 kg	Maks, fart Mach 2	Avgangstrekning 400 m
Vingspenn 8,4 m	Maks. ytre last fordelt på 10	Maks fart Mach 1,2	Landingsstrekning 500 m
Høyde 4,5 m	oppheng 6000 kg	(ved havnivå)	Tid til 1 000 fot <1 min
Vingeareal 30 m ²	Maks, startvekt 16 000 kg	Rekkevidde >3 000 km	Skyvekraft: 22 000 lbs
Sporvidde 2,4 m			

INDUSTRIAVTALER MOT OPERATIVE KRAV

– Alle de tre kandidatene tilfredstiller det vi har satt som operative krav til et nytt kampfly, og avgjørelsen om fremtidens fly vil ta betydelig hensyn også til andre forhold, sier statssekretær Espen Barth Eide.

Det er ingen tvil om at denne regjeringen

legger stor vekt på hvilke industripakker og utviklingsmuligheter som ligger i flykjøpet.

Alle de tre kandidatene har lovet betydelige industripakker med kontraktverdi på 100 prosent av flyenes kjøpesum. Mest konkret har Eurofighter vært. Eurofighter har inngått industriavtaler også for fasene før flykjøpet er avgjort og norske bedrifter er allerede inne med både utvikling og leveranser til dagens produksjon.

Svenskene lover at norsk industri skal få del i både videreutvikling og produksjon av fremtidens Gripen, men ser også for seg et industrielt samarbeide som strekker seg langt ut over flyproduksjonen.

Amerikanerne har vært vanskeligere å få noe konkret ut av. De har riktignok involvert en rekke norske bedrifter i delutvikling og

produksjon i utviklingsfasen, med først og fremst fremholder de norske bedrifters muligheter til å være med å konkurrere om kontraktene når produksjonen er i gang for alvor. Med sine drøyt 2300 planlagte fly vil en produksjonskontrakt med amerikanerne ha betydelig større potensial enn det som gjelder for de andre kandidatene. Norsk forsvarsindustri ser nok store muligheter i forhold til amerikanerne. Det er allerede inngått en intensjonsavtale med Kongsberg Defence & Aerospace om å bygge opp et høyteknologisk produksjonssenter for komposittmaterialer i Norge. Dessuten har amerikanerne lovet å bistå med å selge det norsk sjømålsmissilet NSM til alliansepartnerne.

F35 JOINT STRIKE F

– en ny generasjon jagerfly

Da F35 Lightning II (JSF) tok av på rullebanen i Forth Worth for første gang 15 desember i fjor, var det i følge produsenten begynnelsen på en ny generasjon jagerfly. F35 er i følge amerikanerne det mest fleksible jagerflyet verden noensinne har sett og det er meningen det skal erstatte en hel rekke nåværende fly med høyst forskjellige bruksområder, som F-16, F/A-18, A-10 og Harrier.

F-35 JSF utvikles av amerikanske Lockheed Martin Aeronautic Company og kommer i tre versjoner. F-35 A (CTOL) er den vanlige varianten beregnet for operasjon på vanlige flyplasser. F-35 B (STOVL) kan ta av på svært korte rullebaner og lande vertikalt, og varianten F-35 C er beregnet på hangarskip. Det er F-35 A som er aktuell for Norge. Eksperimentelle versjoner fløy i perioden 2000 – 2001, mens den første virkelige prototypen fløy like før jul 2006. Den forberedende produksjonen er planlagt å starte i 2007, med full produksjon fra 2012

Avansert teknologi

F-35 JSF skiller seg fra andre jagerfly på en rekke områder. Et av hovedgrepene med JSF er lav synlighet på radar ved hjelp av stealth-teknologi. Amerikanernes erfaringer fra både kamp og øvelser viser at radarusynlighet gir en svært stor taktisk fordel. Men det er et tveegget sverd. Siden en vesentlig del av flyets kapasitet er basert på Stealth-egenskapene, er det et spørsmål om hva som skjer når nyutviklet teknologi kanskje etterhvert gjør det mulig å oppdage flyet. Det er likevel ingen tvil om at pilotene setter stor pris på Stealth-egenskapene.

Noe av det som også skiller F-35 JSF fra tidligere fly er de avanserte sensorsystemene flyet er utstyrt med. En rekke forskjellige aktive og passive systemer med muligheter til å oppdage det meste av trusler og mål er koblet sammen på en måte som danner en beskyttende sfære rundt flyet, der piloten får full oversikt over situasjonen.

F-35 JSF er utstyrt med et nyutviklet og temmelig imponerende Electrooptical Targeting System (EOTS) for

måloppdagelse, målfølging og målbelysning både Luft-til-luft og Luft-til-bakke/-overflate. Produsenten har demonstrert hvordan en pilot bare ved å dreie hodet og se i riktig retning kan lese gateskilt på 70 kilometers avstand. At det var natt og skyer spilte ingen rolle.

Etterfølger til F-16?

Det er nok mange som ser F-35 JSF som den direkte etterfølgeren til F-16. Da er det viktig å huske på at F16 ble laget med den kalde krigen som bakteppe. I Europa møttes de to blokkene i et "felles luftrom" der luftherredømme var det viktigste. Rekkevidde og utholdenhet ved målet var ikke prioriterte kapasiteter. F-16s sentrale designparametre var dogfight i det subsoniske fartsområdet, som ble gjen speilet i skyvekraft/vekt-forholdet, svingradius, klatreevne og akselerasjon. F-16A er kanskje det mest effektive close-in-air-combat flyet som noensinne er laget.

F-35 JSF er i hovedsak designet for angrep mot bakkemål og nærstøtte for bakkeavdelinger. Med sine transsoniske vinger og et vekt/skyvekraftforhold på 1:1 mener noen militærekspertene at JSF har luftkampevner nok til å kunne forsvare seg, men ikke tilstrekkelig hvis målet er raskt å skaffe seg luftherredømme.

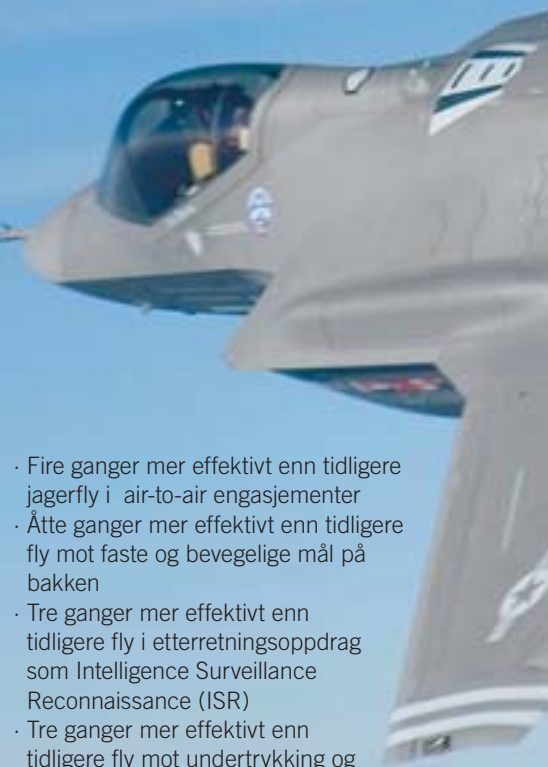
Riktig for Norge?

Hvilket fly Norge skal kjøpe avhenger av hva det skal brukes til. Forsvarets Forskningsinstitutt mener alle de tre kandidatene tilfredstiller de behovene Norge har satt opp. Selv sier produsenten at flyets avanserte egenskaper vil gjøre det svært effektivt i alle roller:

- Fire ganger mer effektivt enn tidligere jagerfly i air-to-air engasjementer
- Åtte ganger mer effektivt enn tidligere fly mot faste og bevegelige mål på bakken
- Tre ganger mer effektivt enn tidligere fly i etterretningsoppdrag som Intelligence Surveillance Reconnaissance (ISR)
- Tre ganger mer effektivt enn tidligere fly mot undertrykking og ødeleggelse av fiendtlig luftvern (SEAD/DEAD-missions)

Totalkostnader

Hva den endelige prisen på F-35 JSF blir til syvende og sist er det ingen som vet, men det er neppe noe risikabelt veddemål å satse på at den blir vesentlig dyrere enn tidligere anslått og betydelig dyrere enn konkurrentene. Men det er ikke sikkert regnestykket er så ugunstig likevel. Et av designkriteriene for JSF er at vedlikeholdet skal være enkelt og kostnadseffektivt, og med mange produserte fly og mange å dele kostnadene for fremtidige oppdateringer på, er det ikke sikkert den totale levetidskostnaden kommer så dårlig ut likevel.

IGHTTER

- VI MÅ HOLDE OSS I FORKANT TEKNOLOGISK

Arkivbilde av Aamodt fra 1979.

Mangeårig jagerflyger og tidligere Generalinspektør for Luftforsvaret, general Olav Aamodt er sterkt opptatt av at Norge holder seg helt i forkant av

den teknologiske utviklingen.

– Gjennom tre generasjoner jagerfly har vi sett at denne strategien er svært effektiv. Det begynte med F-86 Sabre og fortsatte med F-104 Starfighter. Starfightereren var 20 år forut for sin tid og vi har alle sett suksesshistorien F16. Nå må vi passe på at vi også denne gangen er med der fremtiden skapes, sier Aamodt.

Han er ikke et øyeblikk i tvil om at det er amerikanernes F-35 Lightning (JSF) som representerer det største fremtidspotensialet.

– Selv om det pågår kontinuerlig utvikling av alle kandidater, er det F-35 som representerer 5. generasjon jagerfly, fastslår Aamodt. Han er spesielt imponert over flyets sensorsystem, som gir hittil uanede muligheter til både informasjonsinnsamling og "situation awareness". Han peker også på flyets imponerende rekkevidde.

– Med fremtidens utfordringer i nordområdene er det imponerende at vi kan overvåke og samle inn detaljerte data for hele Barentshavet og Norskehavet bare i løpet av et par jagerflytokt.

Tekniske fakta F-35 Joint Strike Fighter:

- Funksjon: Multirolle kampfly
- Produsent: Lockheed Martin Aeronautics Company, USA
- Motor: En Pratt & Whitney F135 eller General Electric/Rolls Royce F136
- Skyvekraft: Maksimalt (Afterburner) 181,5 kN (40800 lbf). Normalt (Military) 104,1 kN (23400 lbf)
- Lengde: 15,6 m
- Høyde: 4,6 m
- Vingspenn: 10,7 m
- Hastighet: Mach 1,6
- Max. operasjonshøyde: ca 50000 ft
- Vekt uten last: 13,1 tonn
- Maks "take off" vekt: 30,4 tonn
- Rekkevidde: Over 590 nm (1093 km) "combat radius"
- Våpen:
 - Luft-til-luft. AIM-9X Sidewinder, AIM-120C AMRAAM and AIM-132
 - ASRAAM vil bli implementert i utviklingsfasen
 - Luft-til-bakke. En rekke presisjonsstyrte våpen i 250 - 2000 lbs klassen.
 - Maskinkanon. 25mm GAU-425.

Av kommandørkaptein
J. Ketil Steine, SST

- Det skjer mye positivt i Sjøforsvaret. I løpet av de neste tre-fire årene mottar vi nye multirolle fregatter med NH90 helikoptre i Fridtjof Nansen-klassen, nye Skjold-klasse fartøyer og nye logistikkfartøyer i tillegg til for eksempel oppgraderte og moderniserte mineryddere og ubåter. Vi oppgraderer avdelinger og fartøyer, og har utviklet nye kapasiteter. Sjøforsvaret har fått organisasjonsstrukturen på plass, og jeg har god grunn til å være stolt både av den

jobben mine medarbeidere i Sjøforsvaret har gjort, og over hva de leverer hver dag, sier Finseth.

Noe redusert kapasitet

- Vi skal i løpet av de kommende fire årene innfase de fire siste fregattene i Fridtjof Nansen-klassen og seks nye Skjold-klasse fartøyer. Samtidig skal vi fase ut den siste fregatten i Oslo-klassen samt seks Hauk-klasse MTB'er. Jeg minner om at dette skal skje med et kraftig redusert antall medarbeidere – i underkant av 2000 årsverk – og at det er de samme menneskene som skal fase ut de gamle og

fase inn de nye fartøyene. Dette medfører en redusert operativ tilgjengelighet de kommende to-tre-fire årene, varsler Generalinspektøren for Sjøforsvaret, kontreadmiral Jan Eirik Finseth: I perioden 2007-2009 vil Norge derfor ha begrensede kapasiteter innenfor under- og overvannskrigføring, samt maritimt luftvern. - Marinen skal seile så mye vi makter langs kysten og i havområdene. Kystvakten vil være tilstede hver dag året rundt fra svenskegrensen til Barentshavet, sier Finseth: - En begrenset tilgjengelighet på overflate krigsfartøyer vil de neste årene også få en viss innvirkning på annen

MODERNISERING AV SJØFORSVARET

- Sjøforsvaret blir kraftig fornyet de nærmeste årene, og Norge vil i 2010 ha Europas mest moderne marine. Det er likevel et lite "men": En så omfattende ut- og innfasing av nye fartøyer må nødvendigvis medføre en noe redusert operativ kapasitet. Dette er en situasjon både vi og politikerne har vært klart over – og som vi har planlagt og akseptert, sier Generalinspektøren for Sjøforsvaret, kontreadmiral Jan Eirik Finseth.

aktivitet i Marinen. I ubåtvåpenet vil dette for eksempel føre til en høyere deltagelse på øvelser i utenlandske farvann, men samtidig redusert seiling i nasjonale farvann. Det er signalisert et sterkt ønske fra britenes side om økt deltagelse fra våre ubåter i treninger og øvelser, og dette - i tillegg til annen internasjonal og alliert deltagelse - vil være helt nødvendig for å opprettholde dagens nivå på besetningene, sier kontreadmiral Finseth.

Likevel: Sjøforsvaret - mulighetenes forsvarsgren

- Det norske Sjøforsvaret er i ferd med å

bli ett av de mest moderne og effektive i Europa, og generalinspektøren mener han leder en forsvarsgren som er full av spisskompetanse:

- Samtidig som dette gjør oss sårbare når konjunktorene i næringslivet "går til vær", er dette noe vi gjerne markedsfører overfor ungdom som vurderer Forsvaret som utdannings- og karrierevei: Her kan du velge mellom et vidt spekter av yrker og utfordringer, og utdanningsmulighetene er fantastiske. Våre kadetter på Sjøkrigsskolen har nå seilt kontinuerlig siden september. Hvilken annen utdanningsinstitusjon kan tilby noe sånt, spør generalinspektøren.

- Det er klart at vi har mange utfordringer foran oss, men jeg synes det er viktig å fokusere på det positive. Sjøforsvaret har omstilt med stor kraft siden 1991. Nå er det viktig å forsterke fokuset på primærvirksomheten. Omstillingen, som skal være gjennomført innen 2008, er vi allerede i mål med, og evalueringen skjer i løpet av 2007. Vi har en organisasjon og struktur som gjør oss i stand til løse våre oppgaver, avslutter kontreadmiral Finseth og lover at investeringer i drift og kompetanse, og ivaretagelse av personellet, står sentralt for Sjøforsvarets ledelse.

**«Sjøforsvaret blir kraftig fornyet de neste årene,
men inn- og utfasing av fartøyer
gir redusert operativ tilgjengelighet»**

GIS Jan Eirik Finseth

Generalinspektøren avduket kongelig kunst

Under en stilfull seanse på Krigsskolen den 15. desember, avduket generalinspektøren for Hæren, Robert Mood to portretter av henholdsvis H M Kong Harald og H M Dronning Sonja. Portrettene er malt av den meget anerkjente, men også kontroversielle kunstneren Håkon A. Gullvåg. Maleriene er en gave til Krigsskolen, fra foreningen Krigsskolens Venner i forbindelse med Krigsskolens 256-årsdag den 16. desember.

Krigsskolesjefen, oberst Odin Johannessen hadde med seg skolens ledelse og styret i Krigsskolens Venner under den høytidelige avdukingen i Kongesalongen og Dronningsalongen. Johannessen fortalte om Krigsskolens lange og gode tradisjoner som utdanningsinstitusjon, og gleden over å kunne motta en slik flott gave. Generalmajor Robert Mood sto for selve avdukingen, og sa blant annet at Krigsskolen er en svært oppegående og frisk 256-åring. Kunstneren Håkon A. Gullvåg var også tilstede under avdukingen.

Kunstverkene har fått en verdig plass i Krigsskolens salonger, henholdsvis i Kongesalongen og Dronningsalongen. Som redaktør, skal jeg ikke begi meg ut for å være noen kunstanmelder, for kunst kan være så mye.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Artilleriet får avansert ildledersystem

Tre års utvikling og utprøving i nært samarbeid med Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO) og sluttbrukerne er historie, og FLO kunne i slutten av desember offisielt motta Vinghøgs første "Vingtaqs". Dette meget avanserte ildledersystemet er bygd inn i en spesialtilpasset M-113 vogn, og representerer fremtidens teknologi for artillerivåpnet og markering av mål for våre jagerfly (FAC).

Under en seremoni i Vinghøgs kontor- og produksjonslokaler på Nøtterøy i Tønsberg, ble den første M-113 vognen overlevert til FLOs representant, brigader Atle Johan Kjelsberg. Sammen med seg, hadde Kjelsberg en delegasjon fra FLO, TRADOC, våpenskolen og fra sluttbrukere.

Vinghøg er for det meste kjent for sine mange to- og treføtter til Forsvarets forskjellige lette og tyngre våpen, men de har i senere tid også satset på blant annet siktemidler der avansert elektronikk, laser og GPS, i tillegg til kameraer som ser like godt natt som dag. M-113 vognene med Vingtaq-systemet blir levert fortløpende til brukere som Telemark Bataljon, Artilleribataljonen, i tillegg til de vognene som vil bli brukt til opplæring på Hærens Våpenskole på Rena. Sjefen for våpenskolen, oberst Støvne, mottok en modell av M-113 med Vingtaqs, som i følge Vinghøg kunne stå på kontoret i påvente av senere fullskala leveranser. For administrerende direktør Trygve Egenes ved Vinghøg as, var det en stor dag, dette fordi alt er i rute med produksjonen, og alt har gått etter planen. Egenes kunne fortelle Offisersbladet at samarbeid og kommunikasjon med FLO og sluttbrukere har vært fantastisk, noe som er grunnen til produktet nå kan leveres uten forsinkelser.

Av Einar Holst Clausen

Blood diamond

Am. action/thriller med:

Leonardo diCaprio, Djimon Honsou, Jennifer Connelly

Regi: Edward Zwick

2 timer 23 min

Karakter 4

Krigsfilm med samvittighet

Edward Zwick har regissert en rekke historisk forankrede filmer med samvittighet, som Glory (1989), Courage under fire (1996) og The last Samurai (2004). Denne gangen tar han fatt på et enda mer brennbart tema, nemlig den blodige borgerkrigen i Sierra Leone i 1999. Danny Archer (diCaprio) er en opportunistisk sørafrikansk leiesoldat som jakter på den store diamanten. Solomon (Honsou) er familiefaren, som får sin familie frarøvet av krigen, og sin unge sønn rekruttert av den lokale militsen. Mens Maddy (Connelly) er en idealistisk amerikansk journalist, hvis sannhetssøken om de kyniske diamantkartellene er en viktig drivkraft. Dette sammensatte trekløveret setter sammen ut på jakten på den store diamanten, med hver sine motiv til grunne. Det er oppløftende å se en slik tankevekkende film fra Hollywood. Ikke minst er tematikken om barnesoldater dramatisert på en vellykket måte. Det gjelder også problematikken rundt såkalte "konflikt-diamanter". DiCaprio gjør en av sin karrieres beste roller som brutal leiesoldat, med sørafrikansk aksent og overbevisende håndtering av skytevåpen. Blood diamond er en god "røverhistorie", med enkelte overraskelser. Dessverre er regien til tider litt tam og tilfører ikke alltid action-scenene den nerven det burde hatt.

Nils Vermund Gjerstad

IWO JIMA

"Du må ikke vente at jeg skal overleve", skrev den japanske generalen til sin kone flere måneder før slaget. Strategien hans gikk ut på at flest mulig, både venner og fiender, skulle sette livet til.

Av Trond Sætre

Etter den amerikanske erobringen av Marshall-øyene innså japanerne at en amerikansk invasjon av det japanske fastlandet kunne være nært forestående. Japanske byer ble utsatt for daglige bombeangrep, men fra øya Iwo Jima, et stykke sørøst for Japan var det mulig å observere og varsle om innkommende amerikanske bombefly.

Iwo Jima hadde også andre viktige strategiske fordeler. Den hadde en flybase og en forsyningsbase for marinefartøy. For amerikanernes del ville erobringen av Iwo Jima bety at de hadde en ny base mye nærmere det japanske fastland.

Allerede i mai 1944 fikk general Tadamichi Kuribayashi beskjed fra statsministeren om at Iwo Jima måtte beskyttes til siste mann, og ministeren la til at "hele nasjonens øyne er fokusert på forsvaret av Iwo Jima".

Kuribayashi aksepterte vervet som kommandør for øya. Etter å ha ankommet dit sommeren 1944 evakuerte han alle sivile og opprettet et forsvar av infanteri med automatvåpen langs strandlinjen. Tyngre forsvarsverk som artilleri, mortere og raketter ble plassert på høydene. Karakteristisk for disse installasjonene var at alle lå under bakken.

Forsvarsverkene på Iwo Jima hadde allerede fått mye skade ved tidligere bombeangrep, og den erfaringen fikk japanerne til å satse på et intrikat, underjordisk festningsverk av huler, tunneler og bunkere med skikkelig ventilasjon og lett tilkomst. En fjerdedel av garnisonen på Iwo Jima var satt til å grave. Ideelt sett skulle de underjordiske tunnelene strekke seg over 27 km. fra sør til nord. Da amerikanske marinestyrker gikk i land, manglet det bare en snau mil til målet.

Kuribayashis plan gikk ut på at soldatene utelukkende skulle kjempe fra stillingene sine under bakken. Strategien var ellers preget av tradisjonell japansk fatalisme og æreskodeks: Soldatene måtte ikke gjøre regning med å overleve. De skulle slåss for å drepe så mange av fienden som mulig før de selv ble drept. Ideelt sett skulle hver soldat drepe minst ti amerikanere. Japanerne ville kjempe, ikke til siste mann, men til og med siste mann.

Klokka to, natt til 19. februar 1945, begynte amerikanske bombefly å angripe Iwo Jima. Japanerne besvarte ikke ilden, ettersom en del av Kuribayashis strategi var å ikke røpe beliggenheten til amerikanerne før det ble helt nødvendig. Og akkurat da var det ikke nødvendig, for tunnelverket var så godt utbygd at amerikanerne ikke traff noe. Selve landgangen startet ikke før seks og en halv time seinere, da de første marinejegerne ble satt i land. Amerikanerne fikk lov til å bevege seg 500 meter inn på stranda før de ble beskyttet av japansk kavaleri i bunkere, som var over alt fra lavlandet til høyden av den strategisk viktige fjelltoppen Suribachi. På grunn av den japanske strategien fikk Iwo Jima en unik frontdeling: Amerikanerne kjempet bare oppe på landjorda, og japanerne bare under jorda. I løpet av slaget så amerikanerne sjelden en levende japansk soldat i øynene.

Tross i intens japansk motstand kunne amerikanske soldater omringe fjellet samme kveld. 30 000 amerikanere sto nå på øya, og forsterkningstropper som talte 40 000 mann var på vei. Geværild hjalp ikke stort mot de japanske bunkerne, men flammekastere og granater viste seg å være effektive. Likevel skulle det ta enda fire dager for amerikanerne å nå toppen. På denne dagen, den 23. februar, tok pressefotografen Joe Rosenthal sitt berømte bilde av den

amerikanske flaggreisingen på Suribachi. Dette er blitt stående som av et av krigens mest kjente motiver, og fotoet ble utnyttet for alt det var verdt i propagandaformål resten av krigen.

Hva bildet ikke forteller, er at kampen om Iwo Jima så langt fra var avgjort på dette tidspunktet. Tre av de seks soldatene som er avbildet, overlevde ikke offensiven. Takket være tallmessig overlegenhet erobret amerikanerne til slutt øya - Med alle forsterkningene på plass var de fem ganger flere enn japanerne, som led enorme tap. De aller fleste ofret faktisk livet, slik de var innstilt på å gjøre. Da de siste kamphandlingene opphørte tidlig på morgenen den 25. mars, var snaut 21 000 av de 22 000 japanske soldatene på øya døde. Amerikanerne mistet 6000 menn og hadde i tillegg 18 000 sårete.

I ettertid har en spekulert på om erobringen av Iwo Jima virkelig var verdt alle ofrene

Flyvåpenet trodde i utgangspunktet at øya ville være en nyttig base for eskortering av langdistanse jagerfly. I praksis brukte amerikanerne sjelden Iwo Jima-basen til dette formålet. Stort sett var den bare en mellomstasjon for vedlikehold og påfyll av drivstoff. Beliggenheten var heller ikke så viktig som amerikanerne først hadde trodd. Bare unntaksvis hadde amerikanske fly bruk for å lande på nettopp Iwo Jima i nødsfall. Japanerne på sin side hadde også en flyradar på øya Rota (som aldri ble angrepet), og den fungerte like bra som varslingsstasjon. Marinekaptein Robert Burrell sa det slik: "Da mytene om flaggreisingen på Suribachi-fjellet nådde legendariske proporsjoner, skjedde det samme med teorien som skulle rettferdiggjøre behovet for flaggreisingen."

Hvor lenge klarer vi å holde deplo

Forsvaret deployerer kanskje ikke så mange til operasjoner i utlandet som i første halvdel av 90-tallet, men så har man også færre å ta av. Kvaliteten på de avdelinger vi deployerer hevdes å være bedre, uten at man har noe kvalitativ målestokk for det. Når var det sist det ble gjennomført en OPEVAL for Hæravdelinger som deployerer?

Nå har det seg slik at forsvarsgrenene er redusert i størrelse jevnt over, men har beholdt det meste av sine operative kapasiteter. Disse tilbys for deployering til pågående og planlagte operasjoner i mer eller mindre løpende forpliktelser. Dette er selvsagt bra for nasjonen Norges anseelse blant alliansepartnere og nå etter hvert FN og EU. Og, Norge må være med på å bidra til fellesskapet - skulle bare mangle. Utfordringen jeg gjerne vil ta opp er det støtteapparatet som de operative avdelingene er avhengig av for å gjennomføre operasjonene. Det er dette apparatet forsvarsgrenene har kvittet seg med for å bevare "stridsevnen", og skjøvet det over på fellesinstitusjoner som FLO, FK KKIS, FKL og FSAN.

Når man så planlegger en deployering, inviteres de ovenfornevnte til å stille med nødvendige ressurser for å sikre tak over hodet, materiell, samband, mat, vann, drivstoff, transport og sanitet. Altså, kapasiteter som ikke var nødvendig for stridsevnen. Nå overlevde noen av disse kapasitetene så vidt "motorsagmasakren" etter Stortingsmelding 42 - heldigvis. Men, bare for at man skulle kunne si at man hadde tilgjengelige ressurser i tilfelle uår og Gud forby - krig. Jeg var selv med i MFU ORG som var forarbeidet til Stm 42, men når jeg ser tilbake på den

prosessen fortøner den seg som å delta på vekkelsesmøte i T5PC, selv om ideen om å redusere antall baser fremdeles er fornuftig. Men, nå fikk man ikke til det i noen særlig grad og dermed måtte støttestrukturen bort.

Når man måler deployeringsevnen til de operative avdelingene forsvarsgrenene tilbyr for deployering, tar man utgangspunkt i at man har fem tilsvarende enheter i Norge for hver enhet man sender ut. Det er i hvertfall målet eller prinsippet og det er meget fornuftig, men styrkeforholdet skulle bare vært enda bedre 7:1, eller 8:1. Når man så sjeler til det som ikke var så viktig for stridsevnen, men som man gjerne vil ha med seg ut og gjerne "i går", er styrkeforholdet omvendt. Man har kanskje 1/5 eller 1/6 av den avdelingen som eventuelt skal deployeres for å yte støtte til bevaring av stridsevnen. Det er ikke bare personellet man mangler, men også materiell og ikke minst budsjettmidler til å rekruttere, kle opp og trene avdelingene.

Selv sitter jeg med disse utfordringene i Forsvarets Sanitet, som i henhold til oppdrag er forutsatt å blant annet levere sanitetskapasiteter til FMO, både nasjonalt og i utlandet. Jeg jobber sammen med dyktige og motiverte medarbeidere som står på nesten døgnet rundt for å skaffe tilveie det man ber om. Vi leverer noen av de beste sanitetsavdelingene i verden sier våre allierte venner.

Det meste av de oppdrag vi skal løse innebærer at vi må rekruttere avdelingen fra "gata". Det skal skaffes leger, sykepleiere og annet fagpersonell til stillinger som ofte er dårligere betalt enn de har sivil. Så skal de gjennom en lang oppvingsperiode før de

endelig kan deployere. Når de så kommer ut i operasjonsområdet møter de materiellet de skal bruke for første gang, fordi det ikke kunne leveres til avdelingsperioden av forskjellige årsaker eller fordi det eneste materiellsystemet man har i Forsvaret allerede er i bruk ute. Jeg skulle likt å oppleve den jagerpilot som kun fikk trene i Safari-simulator for så å sette seg i en F-16 i operasjonsområdet, eller den QRF-sjefen som måtte trene med BV 202 for å operere CV 90 der ute. Men, slik er det hos oss som ikke er så viktig for stridsevnen. Vi trener med svært mye dårlig materiell hjemme, bare for å møte en helt annen verden der vi skal. Vi er lovet at situasjonen skal bli bedre, men vi tror det ikke før vi får se det.

Det jeg savner en viss grad av forståelse for, er at leveranser til operasjoner i utlandet faktisk koster penger, også i våre små miljøer. Det er riktig nok ikke det helt store problemet å skaffe 50 eller 100 millioner til en hurtiganskaffelse av materiell til operasjonsområdet. Utfordringen er å få de årlige bevilgningene til å bygge opp personellmessige ressurser slik at man kan vedlikeholde kapasitetene og skape en utholdenhet og soliditet i det vi gjør. Vi små må også gjøres i stand til å komme til det samme nivå som operative avdelinger hvor vi kan operere med et tilsvarende styrkeforhold. Vi har lenge prøvd å få aksept for å ha et styrkeforhold tilsvarende 1:1, men møter motbør. Det blir argumentert med at vi har nok personell, men at vi disponerer dem feil. Hvilke oppgaver skal vi da ikke løse? Vi har ikke noe daukjøtt, de er pålagte vakante! Og de ressursene vi faktisk rår over, er mobiliseringsavdelinger - som vi

En større h

Jeg "tar forsvaret på alvor", forsikrer forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen i VG 8/12-06. Til det er det bare å si at det har nok forsvarsministre gjort før. Men her som ellers i politikken, er det resultatene og ikke talene som teller.

Yeringene gående?

ikke skal ha, men som "noen" mener at vi skal deployere!??

Problemet er at vi leverer tross alt, i skjul for arbeidsmiljølov og verneregler. Og folk reiser ut gang på gang for å fylle opp avdelinger som er underbemannet i forhold til oppgaver, men fylt opp iht OPL/I. Styrkegenereringsprosesser er i hovedsak en vits, for antallet personell er bestemt før oppgavene er fordelt etter prisippet "design to cost". Vi stiller sanitetspersonell til Kandahar, Gorazde og andre steder som er for farlige for andre med mer og bedre militær utdanning og erfaring. Sanitetstropsjefer og sanitetsbefal blir fort erfarne, utbrente og forhenværende offiserer, dels fordi de slåss om ressurser, dels fordi de må slåss med overordnede for forståelse og dels fordi de ikke får det de må ha for å kunne trene avdelingene sine.

Problemstillingene har vært konsekvensbeskrevet gang på gang, og stabsoffiserer har jobbet intenst for å skaffe ressurser, men stillingshjemler og bevilgninger kommer ikke. Tenk om vi kunne klare å operere med en viss grad av forutsigbarhet og utholdenhet, og at vi samtidig kunne klare å stille en aldri så liten kapasitet for å løse en oppdukkende situasjon. Tenk så mye bedre vi hadde blitt til å løse sanitetsoppdrag for bevaring av stridsevnen og tenk hvor mye bedre vi kunne tatt hånd om våre veteraner. Tenk om vi klarte å holde ut ett år til! Tenk om BFO klarte å sette noen av disse tingene enda sterkere på dagsordenen! Hvor lenge klarer vi å holde det gående?

På vegne av en av Forsvarets nisje-kapasiteter

*Oberstløytnant Geir Gregersen/
BFO-medlem/FSAN*

ær!

Hun innrømmer imidlertid at hæren er for liten, og lover i samme innlegg at den skal økes med over tusen mann. Dette vil i beste fall gi en norsk hær på 5000 mann, etter manges mening i det minste laget. En ytterligere økning vil gi forsvarsledelsen og regjeringen større handlefrihet – både hjemme og ute. Volum i seg selv gir nemlig kvalitet i denne sammenhengen. Norge ligger der det ligger, har en langstrakt kystlinje og en spesiell topografi.

En annen måte å styrke beredskapen

hjemme på, er å styrke Heimevernets spydspiss – innsatsstyrken. En prioritert oppgave nå må være å få styrken fulltallig på 5000 mann. Og styrken kan ytterligere styrkes opp mot 15% av HVs mannskapsstyrke mot 10% i dag. Noe av kritikken mot dagens forsvarskonsept går jo på at en etterlyser større innsats hjemme.

Ellers er det etter mitt skjønn vesentlig at en ikke skjærer ytterligere ned på HVs totale mannskapsstyrke på 50 000 mann, trener alle HV-soldatene hvert år

og sørger for at det ikke oppstår for store forskjeller mellom innsatsstyrken og de andre HV-soldatene!

Nils Tore Gjerde

Personellet i fokus

Når vi diskuterer hvilken sammensetning befalskorpset i det norske Forsvaret skal ha, virker det som om mange tror det er et spørsmål om å gjeninnføre et underoffiserskorps eller ikke. De som argumenter for et underoffiserskorps, viser til at nesten alle andre nasjoner har underoffiserer og at underoffiserene som gruppe er de som skal ivareta disiplinen og den kollektive hukommelsen på grunnleggende militære ferdigheter. Noen blander inn begrepet spesialistbefal for ytterligere å forvirre og tilslutt klarer til og med Aftenposten å meddele at avdelingsbefal er det samme som underoffiserer. Underoffiserer er en fellesbetegnelse for befall som står mellom offiserene og de menige, altså sersjantene. I de aller fleste land har underoffiserskorpset hovedansvaret for å trene og lede menige mannskaper og fremstår derfor som bindeleddet mellom den akademisk velutdannede yngre offiseren uten særlig praktisk erfaring og de menige mannskapene. En eventuell utvikling hvor avdelingsbefalet blir rekruttert fra de vervede og grunnleggende befalsutdanning og yrkesoffiserene rekrutteres direkte til krigsskolen uten grunnleggende befalsutdanning i bunn, vil representere den samme systemtenkning som ligger til grunn for inndelingen i underoffiserer og offiserer. En slik eventuell utvikling må derfor debatteres nøye og ikke snikinnføres.

Diskusjonen for eller imot underoffiserskorpset blir fort et spørsmål om ideologi og i mindre grad et spørsmål om praktiske løsninger på kompetansemessige behov. Før vi diskuterer løsninger, bør vi bruke mer tid på å analysere hvilke behov Forsvaret faktisk har. Henrik Hovland påstår at det er noe grunnleggende galt med Forsvaret av i dag og vi må etablere befalsordninger man av erfaring vet vil fungere når det virkelig røyner på. En ordning i seg selv er nok viktig, men hva man fyller ordningen med av kompetansebyggende elementer er det som avgjør om personellet fungerer når det røyner på. En befalsordning er som sådan ingen garanti for dette.

Rekrutteringen til Forsvarets krigsskoler er dramatisk redusert og

inntaket av nye kadetter står ikke i forhold til det kompetansemessige behovet forsvarsgrenene og fellesinstitusjonene har. Rekrutteringssvikten må tas alvorlig og et viktig tiltak er å styrke den grunnleggende befalsutdanningen, spesielt i Hæren.

Målet om at det skal være 40% avdelingsbefal og 60% yrkesoffiserer styrer i dag hvilket antall som skal tas opp på krigsskolene. Dette er en uhensiktsmessig politikk. Det burde jo være slik at det var behovet for kompetanse som avgjorde antallet kadetter som utdannes på krigsskolene. Så lenge rett og plikt til yrkestilsetting ved fullført og bestått krigsskole ble fjernet i 2004, finnes det ingen rasjonelle argumenter for at Forsvarsdepartementet fortsatt fastsetter kvoter på krigsskolene. Her bør Forsvarsdepartementet endre praksis umiddelbart.

Som følge av den meget anstrengte personellsituasjonen i Forsvaret, hagler det med forslag og initiativ for å bøte på manglene. Det er forståelig at lokale sjefer og tillitsvalgte tar initiativ for å løse opp i de problemene som er oppstått og forslagene som fremmes kan være både velbegrunnede og virkningsfulle. Likevel advarer BFO mot å gjennomføre endringer og tilpassninger uten at de er vurdert i en helhetlig sammenheng. Den første anledning til å gjøre endringer er ved revisjon av Forsvarets personellhåndbok. Dette arbeidet må Forsvaret prioritere meget høyt for problemene er mange og alvorlige. Det er også nødvendig at Forsvarsministerens utvalg for økt kvinneandel i Forsvaret kommer med initiativ og forslag som kan implementeres i denne prosessen. I tillegg til djerpe politiske grep med øyeblikkelig virkning må vi etablere ordninger som gir god effekt også på lengre sikt.

Personellpolitikken i Forsvaret må tilpasses dagens situasjon og fremtidens behov, det er en utfordring vi må ta meget alvorlig. For nå må personellet i fokus.

didrik.coucheron@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Aune, Per Hermann	239	23 10 02 39	992 08 751
Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520
Danielsen, Lars Kristian	241	23 10 02 41	905 85 355
Engvin, Bjørn Erik	233	23 10 02 33	920 99 610
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698
Helgesen, Arild	247	23 10 02 47	934 99 445
Jacobsen, Guttorm	234	23 10 02 34	926 94 221
Kay, Eva	248	23 10 02 48	928 61 425
Omberg, Lars	240	23 10 02 40	920 91 238
Rudberg, Rune	236	23 10 02 36	934 20 377
Skyrud, Tom	245	23 10 02 45	473 87 648
Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621

Omstillingstillitsvalgte/FLO

Tore Ulriksen	232	23 10 02 32	938 42 878
---------------	-----	-------------	------------

Områdetillitsvalgte

Flasnes, Jostein	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	Nord-Norge
Henriksen, Terje	0580-5365	77 89 50 71	970 48 101	Nord-Norge
Opdal, Jacob Are	0565-7394	75 53 74 63	924 23 022	Midt-Norge
Grøn, Kristian T.	0550-5232	73 99 52 32	918 52 277	Midt-Norge
Ledal, Rolf J.	0540-3486	55 50 34 86	934 62 716	Vest
Nordhus, Rune	0540-4010	55 50 4010	932 14 671	Vest
Nordset, Per Iver	0502-2006	62 40 20 06	992 22 076	Indre Østland
Bråten, Jo Arne	0502-8543	62 40 85 43	474 51 980	Indre Østland
Karlisen, Sten Rune	0520-7325	69 23 73 25	922 18 110	Viken
Sævik, Pål	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	Viken

Sentralbord

Telefax BFO

Dreier møterom	221	23 10 02 21
Tordenskiold møterom	223	23 10 02 23
Post-/pakkerom	227	23 10 02 27

220

Siv:

221	23 10 02 21
223	23 10 02 23
227	23 10 02 27

Mil: 0510 5694

BFO løste saken for relegert flyelev

Fenrik Richard Rugsland ble i 2005 frabeordret som elev ved Luftforsvarets flyskole. I ettertid ble det avdekket kritikkverdige forhold i saksbehandlingen som resulterte i at Rugsland ble frabeordret. BFO tok denne saken opp med LST og andre involverte i Forsvaret høsten 2005, og saken fikk i januar 2007 sin endelige løsning.

Richard Rugsland har fått utbetalt en kompensasjon fra Forsvaret han sier seg fornøyd med. Alle parter er enige i at det har tatt for lang tid å få til en løsning i denne saken. Richard uttaler følgende til BFO nett.

«Det har ikke vært det økonomiske som har vært det primære i denne saken, men at lignende saker kan unngås i fremtiden. Jeg vil takke for hjelpen jeg har fått. Hvis ikke BFO hadde tatt saken for meg, kunne jeg nok sett langt etter noen form for kompensasjon. Det er godt at jeg nå kan slå meg til ro med utfallet, og at jeg endelig har fått et lite plaster på såret».

BFO ønsker Richard Rugsland lykke til med videre sivile studier, og som fortsatt fordelsmedlem i BFO.

 Lars Omberg
Kompetanseutvikler BFO

Drøfting av Hærens Gjennomføringsplan 2007 – 2010

I begynnelsen av januar, ble det gjennomført drøftinger mellom Hærstaben og de sentrale arbeidstagerorganisasjonene i forbindelse med Hærens Gjennomføringsplan 2007 til 2010. Det er en omfattende plan som nå ble drøftet for perioden, hoveddokumentet er på 14 sider, men med 16 vedlegg blir det en anseelig mengde dokumenter.

Det vesentligste for BFO i denne prosessen har hele tiden vært å ivareta personellet i den perioden som vi nå går inn i. Dette blir minst like viktig i tiden som kommer, som det har vært i den perioden vi nå har lagt bak oss. Det å oppberne en organisasjon, der også riktig kompetanse er et krav, er meget utfordrende. BFO understreket viktigheten av at det også blir gitt nødvendig handlingsrom og ressurser til dette arbeidet.

BFO er således godt fornøyd med at man har personellet som en av hovedprioritetene i planen. Vi er også tilfreds med at kapittelet som

skulle beskrive "Direkterekuttering til Krigsskolene", nå er ute av planen for 2007, og at man ønsker å bruke mer tid på blant annet konsekvensene dette fører med seg før man på nytt vurderer en slik ordning.

Andre kommentarer som bør nevnes er:

- "Ubalansen" mellom Hærens behov for støttefunksjoner og, i hovedsak, FLOs kapasitet til å bidra med dette.
- Internasjonale bidrag fra Hæren. Her er det slik, at man "tærer på humankapitalen", spesielt innen enkelte miljøer. Dette er ikke akseptabelt for BFO!

Forhandlingsleder
Rune Rudberg

Selv med en rotasjon etter modellen 1 til 5 vil dette over tid bli en utfordring. BFO ønsker også en sterkere vektlegging av situasjonen til den enkelte når man vender tilbake fra intops, både mtp daglige gjøremål ved hjemmeavdeling og familiesituasjon.

Alt i alt er vi fornøyd med planen slik den nå ligger, men vi kommer til å følge den videre utviklingen i Hæren i tiden som kommer.

 Rune Rudberg/Forhandlingsleder BFO
Tom Skyrud/Forhandlingsleder BFO

Nye mailadresser på OTVer fra 1. mars!

De nye mailadressene blir som følger:

OTV1 Nord-Norge (Jostein Flasnes):
jostein.flasnes@bfo.no
OTV2 Nord-Norge (Terje Henriksen):
terje.henriksen@bfo.no
OTV Søndre Nordland (Jacob Are Opdal):
jacob.are.opdal@bfo.no

OTV Midt-Norge (Kristian Grøn):
kristian.gron@bfo.no
OTV Vestlandet (Rolf J Ledal):
rolf.ledal@bfo.no
OTV Vest (Rune Nordhus):
rune.nordhus@bfo.no
OTV Indre Østland (Per Iver Nordset):
per.iver.nordset@bfo.no

OTV Østland (Jo Arne Bråten):
jo.arne.braten@bfo.no
OTV Ytre Østland (Sten Rune Karlsen):
sten.rune.karlsen@bfo.no
OTV Oslo (Pål Sævik):
paal.savik@bfo.no

Drøfting av kadett disponeringen

I desember 2006, ble det gjennomført drøftinger mellom partene der disponering av kadetter, sommeren 2007 var tema. Man brukte innledningsvis noe tid for å bli enige om hvilken innretning møtet skulle ha, og ble tidlig enig om å starte opp med et arbeidsmøte, for så å gå over i drøftinger når man var klar til det.

Hæren:

Listene var ikke klare, og det vil bli gjennomført nytt drøftingsmøte tidlig i januar 2007.

Sjø:

Her har man kjørt en god prosess i forkant, og stillingene som ble presentert var relevante for kadettene.

Luft:

Det var i denne omgang ikke mange kadetter som skulle fordeles. De som ble fordelt, fikk også her relevante stillinger.

«BFO er godt fornøyd med resultatet så langt, man kunne ønske at samtlige stillinger ble ferdigbehandlet medio desember, men en kvalitetsikring av gjenstående er nødvendig for at vi kan være trygge på resultatet» sier KAFO-leder Tomas Bakke, som sammen med Forhandlingsleder Rune Rudberg utgjorde BFOs delegasjon.

Tomas Bakke fortsetter med å si at KAFO, med samarbeidstilbud til NOFKA, tilbudte seg å komme med et helhetlig forslag til FPT om hvordan kadettene disponeres i fremtiden. FPT stilte seg positiv til tilbudet og så til et slikt innspill. Videre sier han at i overgangen mellom 2 år og 3 år krigsskole er det en gyllen mulighet for å gjennomgå og forbedre disponeringsordningen, slik at fremtiden for kadettene blir forutsigbar og at en i størst mulig grad kan få rett kadett på rett plass.

rune.rudberg@bfo.no

Forbedret NetCom avtale

BFOs avtale med NetCom er reforhandlet. Det årlige fradraget for BFOs medlemmer har økt for to av abonnementene. Medlemmer som tegner nytt eller oppgraderer et Active Talk abonnement, får nå 540 kroner i årlig BFO rabatt. Tilsvarende rabatt på Young Talk økes til 270 kr. Smart Talk abonnementet videreføres med 200 kroner i rabatt. I tillegg til dette reduserte NetCom fra nyttår ringepreisen på Young Talk med 25%. Ny ringepris er 1,49kr pr minutt. Mer informasjon om gode telefontilbud og om den reviderte avtalen finner du på <http://bfo.netcom.no/>

Utvidet forsikringsavtale for tjeneste i INTOPS

BFO-pakken er som tidligere informert om, utvidet til også å dekke dødsfall og arbeidsuførhet som følge av krigshandlinger. Det er ingen begrensninger i hvor lenge du har vært med i forsikringsordningen, men det er en forutsetning at den forsikrede bærer uniform i misjonsområdet. BFO-pakken gjelder fra den dagen du melder deg inn - hvis du ikke reserverer deg på innmeldingsblanketten. BFO vil at alle medlemmer som i dag har BFO-pakken og som deltar i internasjonale operasjoner sender informasjon om dette til post@bfo.no. Les mer om forsikringsordningen på www.bfo.no

HOF legat 2006 tildelt kadett Tomas Bakke

Hærens Offisersforbunds krigsskolelegat ble opprettet til minne om forbundets innsats for Hærens og Kystartilleriets befall gjennom førti år. Ved nedleggelsen av forbundet i 1989 da BFO ble opprettet som egen tjenestemannsorganisasjon ble overskuddet ved regnskapsavslutningen satt inn på rentebærende konto i Forsvarets Personellservice. Årlig avkastning/utbytte kan benyttes til å belønne eller stimulere Krigsskolens kadetter til arbeide for befalets beste innen områder som likestilling, sosiale kår, arbeidsmiljø, arbeidsvilkår og organisasjonspolitisk utvikling.

Det er mulig å søke om stipend fra legatet med en prosjektbeskrivelse, eller så kan man få det som en pris for å ha vist initiativ og innsatsvilje utover det som kan forventes til gagn for kadettene og miljøet ved skolen.

Krigsskolens legatstyre skriver følgende om prisvinneren:

«Tomas Bakke er en hardt arbeidende og initiativrik person som påtar seg ansvar og oppgaver som gagnar kadettene og krigsskolemiljøet forøvrig. Hans vilje og evne til å bidra til fellesskapet er karakterisert som meget god. Kadetten har et

glødende engasjement på områder som berører framtiden for oss offiserer, og han bidrar aktivt ved å delta i ulike grupper og utvalg. Kandidaten er også aktiv når det gjelder kadettens medbestemmelse – både internt på Krigsskolen og ellers. Kadetten bidrar på en meget positiv måte til debatt og diskusjoner på forskjellige arenaer, og han gir veldig mye av seg selv gjennom sitt arbeid. Kadetten er blant annet sentral i Sikkerhetspolitisk utvalg (i Kadett-samfundet), og han er leder av Kadettforum (i BFO).»

Årets pris var på 5 000 kr og ble delt ut under markeringen av Krigsskolens årssdag i desember 2006. BFO stiller seg i gratulantenes rekke!

Pål Sævik
Områdetillitsvalgt

Befalets Fellesorganisasjon region Viken

YS var 30 år den 18. januar

For 30 år siden gikk fem partipolitisk uavhengige organisasjoner i norsk arbeidsliv sammen og stiftet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund. Det skjedde på et konstituerende representantskapsmøte i Oslo den 18. januar 1977. – I starten var vi 67 000 medlemmer, i dag teller YS 23 medlemsforbund med til sammen 205 000 arbeidstakere. Hele tiden har YS vært en representativ hovedorganisasjon, fordi vi har rekruttert bredt fra alle sektorer i arbeidslivet, påpeker YS-leder Tore Eugen Kvalheim. – YS-forbundene har i dag like mange medlemmer som er ansatt i privat som i den offentlige delen av arbeidslivet, og vi organiserer fra "gulvet" til direktørnivå. Denne representativiteten gjør at YS' standpunkter tar utgangspunkt i fellesløsninger, de snevre gruppeinteressene får ikke grobunn i vårt system, sier Kvalheim.

Lederen for YS sier videre: "YS er i dag en etablert hovedorganisasjon, vi opplever å bli lyttet til og vi får ofte gjennomslag for våre standpunkter i arbeidslivet og i forhold til den fagligpolitiske dagsordenen, sier han. I de store sakene er det viktig og nødvendig å samhandle med andre aktører. I dag har vi et godt samarbeid med LO, Akademikerne og Unio fra sak til sak, og det er jeg glad for".

Utredding startet i 1974

Dannelsen av YS startet med et

sonderingsmøte i Drammen 27. august 1974 etter initiativ fra NITOs avdeling i Buskerud og Vestfold. Initiativet var ikke overraskende, særlig ikke på bakgrunn av tilsvarende fellesorganisasjoners posisjon og tyngde i våre naboland. Den 9. juni 1976 besluttet så Forsikringsfunksjonærenes Landsforbund, Kommunale Funksjonærers Landsforbund, Norske Bankfunksjonærers Forbund, Statstjenestemannsforbundet og Yrkesorganisasjonenes Hovedsammenslutning (YH) å etablere YS med virkning fra 1. januar 1977. YS vokste raskt og fikk tilslutning fra Norges Funksjonærforbund, Norsk Rutebilarbeiderforbund og Norsk Olje- og Gassmedarbeiderforbund det første året.

Egil Sandberg fra YH var YS' første formann. Han startet yrkeskarrieren i flyvåpenet i Canada i 1941, og satt som stabssjef ved Forsvarskommando Syd-Norge da YS ble stiftet. Sandberg karakteriserte etableringen av YS som epokeskapende i norsk organisasjons-historie. – Det er ikke uten grunn at det har vakt oppsikt innenfor organisasjons-verden – innenlands og utenlands – at vi nå endelig i Norge vil etablere et forbund med partipolitisk nøytrale organisasjoner fra så vel privat som offentlig virksomhet, og med et medlemsgrunnlag som representerer alle nivåer, sa han ved tiltredelsen.

Norges beste PC avtale?

Hvis du er en av dem som søker på internett etter de beste laptop-prisene, bør du lese videre. BFO har inngått en medlemsavtale med firmaet Militærrabatten (Milrab). Avtalen sikrer BFOs medlemmer Norges laveste priser på laptop; eller bærbare PC-er som det heter på godt norsk.

Med lave priser på kvalitetsprodukter har Milrab (Militærrabatten), siden oppstarten i 2005, hatt en kraftig økning i pågangen fra soldater og befal. Firmaet har hatt hovedfokus på salg av laptop fra merket Asus og HP.

– Fleksibilitet har vært et viktig moment for at stadig flere velger oss, sier BFOs kontaktperson i Milrab Finn Magnus Torall. – Vi kan blant annet tilby kortterminal, betalingsinformasjon over SMS, avbetaling og betalingsutsettelse gjennom GeMoney Bank, samt momsfritt kjøp for personell i utenlandstjeneste, tilføyer han.

Prisavslag

Marked- og rekrutteringsansvarlig i BFO, Lars Kristian Danielsen er svært fornøyd med avtalen.

– Prisene på en barbar PC ligger i snitt rundt 1.000 kr lavere enn ledende norske webbutikker, sier han. Danielsen kan også fortelle at flere av de ansatte i BFO allerede har benyttet seg av medlemstilbudet og kjøpt billige Pc-er til "skoleungdom i heimen"

Det er utviklet en egen BFO side på Milrabs web-butikk med adressen bfo.milrab.no. Der kan BFOs medlemmer registrere seg og gjennomføre bestilling av utstyr. Husk at du trenger ditt BFO medlemsnummer for å gjennomføre en bestilling. Er du usikker på hva ditt medlemsnummer er, ring BFO på tlf.: 23 10 02 20 eller send en mail på post@bfo.no

Gratis bæreveske

Milrab har som beskrevet på siden "Kjekt å Ha" i dette blad, utviklet en spesial-bæreveske i norsk kamuflasje med navne- og grads feste.

– I forbindelse med lansering av BFOs egne sider på Milrabs web-butikk, vil de 15 første som bestiller laptop få gratis bæreveske i norsk kamuflasje med navn- og grads feste, sier Finn Magnus Torall. Vesken selges i dag for 625 kroner på milrab.no

Hvis du er en av de 15 første, vil du finne bærevesken til kr 0 ved bestilling av bærbar PC. Milrab fokuserer på bærbare PCer, men kan skaffe alt innen datautstyr, også dette er selvsagt rabattert for BFOs medlemmer. Har du spørsmål rundt avtalen, eller ønsker råd i forbindelse med kjøp av bærbar PC eller annet datautstyr er det bare å ta kontakt. Send enten en e-post til post@milrab.no eller ring på tlf.: 51 88 31 43, tilføyer Torall.

BFO ga pengegave til kreftsyke barn

BFO sendte ikke ut julekort i tradisjonell forstand, men synliggjorde de gode ønsker om God Jul og Godt Nytt År til alle våre julekortmottakere med en donasjon på kroner 10.000 til et veldedig formål.

I år gikk pengene til Støtteforeningen for Kreftsyke Barn (SKB).

– Jeg er sikker på at alle som skulle ha fått et tradisjonelt julekort, er glade for å bidra på denne måten, sa leder i Befalets Fellesorganisasjon, Didrik Coucheron.

På bilde overleverer Henriette Rudberg, årets gave på vegne av BFO, til leder SKB Øst Bjørn Erik Markmanrud.

BFO-skolens kurs- og seminarplan for 2007

Interregionale kurs

Dato	Tema	Sted	Merknad	Søknadsfrist
6.-8. februar	«Forhandlingsteknikk»	Hotell Arena, Lillestrøm	Gjennomgående tillitsvalgtutd. Modul 1	17. jan 07
27.-29. mars	«Lov- og avtaleverk»	Hotell Triaden, Lørenskog	Gjennomgående tillitsvalgtutd. Modul 2	9. mars 07
25.-27. april	«Det gode arbeidsliv»	Hotell Arena, Lillestrøm	Gjennomgående tillitsvalgtutd. Modul 3 <i>Nytt av året!</i>	10. april 07
26.-28. sept	«Gøy med tariff»	Colorline	Gjennomgående tillitsvalgtutd. Modul 4	7. sept 07
9.-11. okt	«Avdelingsbefalsseminar»	Annonseres nærmere	<i>Nytt opplegg av året!</i>	21. sept 07
23.-25. okt	«Mediakurs»	Annonseres nærmere	Utvalgte deltagere.	Annonseres nærmere

Nytt av året!! *Det gode arbeidsliv er et nytt kurs som vil ha fokus på aktuelle tema og trender i arbeidslivet, og som er relevant for deg i rollen som tillitsvalgt og tilsatt i Forsvaret.*

BFO skolen gjennomfører i 2007, et avdelingsbefalsseminar med hovedfokus på rettigheter og plikter for avdelingsbefal. Det legges opp til diskusjon og debatt omkring aktuelle tema.

BFO skolen gjennomfører i tillegg, i regi av de enkelte regioner, ulike aktiviteter, kurs og seminarer innen følgende områder.

- Lokalforeningsdrift
- Medlemspleie og rekruttering
- Aktuelle tema i den enkelte region

Behov initieres av DEG for DIN lokalforening/avdeling: kontakt din OTV eller BFO sekretariat v/ kompetanseutvikler

KAFO leder an i disponering av kadetter!

KAFO-landsstyret er representert på NAKA i Trondheim denne helgen.

Foto: Lars H. Birkheim

KAFO-landsstyret på NAKA i Trondheim

Nasjonalt kadettstevne (NAKA) arrangeres denne helgen på Luftkrigsskolen i Trondheim. I den forbindelse møtes ivrige og spreke kadetter til en kamp om heder og ære. KAFO landsstyret har i dagene

før NAKA også lokalisert seg på Kuhaugen for å utarbeide flere forslag til Forsvarets Personelltjeneste (FPT) når det gjelder oss kadetter. Spesielt har disponeringsordningen av kadetter etter endt krigsskoleutdanning vært i fokus. KAFO i samarbeid med NOFKA-lederen har utarbeidet et skriftlig forslag som skal presenteres i FPT. Forhandlingsleder Rune Rudberg har deltatt på møtene, og gitt landsstyret veiledning i utarbeidelsen av disponeringsforslaget. I tillegg har landsstyret også utarbeidet et forslag til hvordan fordelingen av bransje og våpengren kan gjøres bedre og mer rettferdig under krigsskoleutdanningen.

Landsstyret ønsker å promotere sitt arbeid, og ønsker å bruke NAKA som arena til dette ved å informere om våre fokusområder og hva vi ønsker å jobbe med. Kadetter fra de forskjellige skolene treffes denne helgen på Luftkrigsskolen og skaper relasjoner på tvers av våpengrenene. Samarbeidet mellom KAFO og NOFKA er også med på å promotere de sakene som kadettorganisasjonene jobber med for fellesskapet – uavhengig av hvilken organisasjon man er medlem av.

Lars Herman Birkheim,

Kadett Luftkrigsskolen, KAFO landsstyremedlem

Frist for innmelding av kandidater til BFOs Hederspris 2007 er 1. mars

§ 1 BFO Hederspris skal støtte formålet for BFOs eksistens og virke, både verne om dens grunnleggende verdier og evne til fornyelse. BFO Hederspris skal stimulere gjennom å belønne enkeltpersoners arbeid og innsats i henhold til strategien uttrykt ved "styrke, uavhengighet og samarbeid."

§ 2 BFO Hederspris kan tildeles enkeltpersoner som har opptrådt, handlet eller utvist et engasjement av en slik art at det er å betrakte som fremragende.

§ 3 BFO Hederspris er et kunstverk med tilhørende diplom. Kostnad oppad fastsettes av BFO Hovedstyre, men kan i sum aldri overstige samlet utbytte av fondet for vedkommende år. Grunnlaget for BFO Hederspris finansieres av et fond som består av overskudd etter overføring av HOFs legat samlede midler, samt resterende midler fra Sjøforsvarets offiserforening. Ansvar for forvaltningen av fondet tillegges leder BFO.

§ 4 Vurdering av kandidater foretas av en jury bestående av tre BFO-medlemmer hvorav leder utgår fra BFO Hovedstyre. Hovedstyret stadfester juryens sammensetning. Juryen konstituerer seg selv.

§ 5 BFO Hederspris utlyses i Offisersbladet og på BFOs nettsider innen utgangen av januar måned. Forslag til kandidater meldes inn til BFOs sekretariat innen utgangen av mars måned.

§ 6 BFO Hederspris skal utdeles ved en høytidelighet og som et selvstendig innslag under BFO lederkonferanse eller BFO kongress. BFO Hederspris deles ut én gang per kalenderår. BFO Hederspris ble formelt innstiftet på BFO 6. ordinære kongress 2005. BFO Hederspris skal videreføre intensjonen fra HOFs legat og Sjøforsvarets Offiserforening gjennom å gi BFO fornyet aktualitet og betydning. For øvrig henvises det til protokoll og referat fra BFO 6. ordinære kongress.

§ 7 Endringer av disse statuttene tilligger BFO Hovedstyre. Eventuell nedleggelse av BFO Hederspris tillegges BFOs kongress etter simpelt stemmeflertall.

Ny personell- og gradsstruktur i Forsvaret

Frem mot 2008 skal ny personell- og gradsstruktur innføres i Forsvaret. Personell-Økonomi og Styringsstaben(PØS), starter nå planleggingen og har som intensjon å gjennomføre innføringen i to faser. De som sitter i stillinger som blir nedjustert vil beholde både grad og lønn. Effekten på nedjusteringen oppnår Forsvaret først når stillingene blir ledige og besettes på nytt.

Forsvarsdepartementet har gjennom presiseringer, endring og tillegg(PET) nummer 15 til Iverksettelsesbrevet (PET 15) gitt Forsvarets militære organisasjon i oppdrag å foreta en justering av personell- og gradsstrukturen innen utløpet av 2008. I rettelsener og tillegg til Virksomhetsplanen nummer 11 får PØS i oppdrag å starte planleggingen med operasjonaliseringen av tiltakene i PET 15.

Helhetlig og koordinert

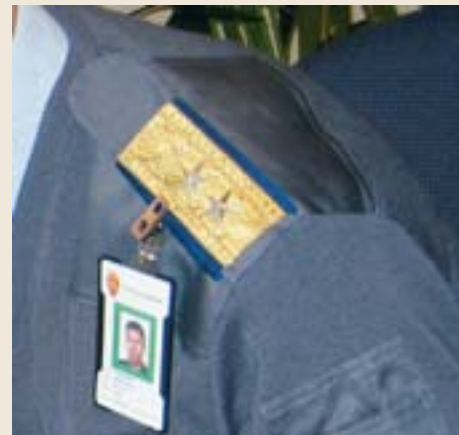
Selv om tiltakene i PET 15 i utgangspunktet ikke forutsetter strukturelle endringer, og primært vil berøre stabs- og støttestrukturen i FMO, er likevel arbeidet svært omfattende, sier oberst Tom Nesse i PØS/Personell-avdelingen. Det er særlig utfordringer knyttet til identifisering av stillingene som skal nedjusteres i gradssjiktet fra major/orlogskaptein til og med generalmajor/kontre-

admiral. PØS ønsker derfor å gjennomføre en helhetlig og koordinert prosess for å få avdekket og håndtert mulige uheldige implikasjoner, og dermed å få frem de beste løsningene. Nesse understreker at de som sitter i stillinger som blir nedjustert vil beholde både grad og lønn. Effekten på nedjusteringen oppnår vi først når stillingen blir ledige og besettes på nytt, sier Nesse. PØS skal koordinere arbeidet med de som er delegert Forsvarssjefens stillingsfullmakt, i tillegg til Forsvarsdepartementet og Forsvarsstudien 2007. Vi er også avhengig av et tett samarbeid med arbeidstaker-organisasjonene for å få dette til, forteller han.

Gjennomføres i to faser

På sjef Forsvarsstabs ledermøte den 8. desember fikk PØS tilslutning til en plan om å gjennomføre endringen i personell og gradsrammene i to faser. I første fase vil vi etablere en arbeidsgruppe med deltakelse fra stillingsfullmaktsinnehaverne for å utarbeide et gjennomføringsdirektiv. I gjennomføringsdirektivet vil det blant annet fremkomme tiltak og tidsfrister, herunder konsekvenser og risiko. Arbeidsgruppen skal ledes av PØS. Fristen for slutføring av gjennomføringsdirektivet er 1. juli 2007.

I den neste fasen skal de ulike tiltakene i gjennomføringsdirektivet utføres. Da skal en ny organisasjonsplan i henhold til nye personell- og gradsrammer utarbeides og realiseres. Dette skal være avsluttet innen 31.12.08. Endringen i personell og gradsstrukturen er en prosess som angår store deler av organisasjonen og vil være gjenstand for medbestemmelse både på

sentralt og lokalt hold, avslutter Nesse. Gjennom en harmonisering av grads nivået i stabs- og støttefunksjoner med grads nivået i operativ virksomhet skal personellstruktur til enhver tid være i balanse med Forsvarets skiftende oppgaver.

Harmoniseringen skal gi:

- Økt kontinuitet og større fleksibilitet i anvendelsen av befalskorpset
- Større mulighet for vekslende tjeneste
- Spre belastningen ved deployeringer internasjonalt
- Styrke institusjonell og individuell kompetanseutveksling mellom operativ virksomhet og stabs- og støttefunksjoner
- Styrke Forsvarets operative evne
- Styrke kompetanse og erfaring på det utøvende nivå i Forsvaret

 Av Katrine Gramshaug, informasjonsansvarlig/PØS

BFO Belgia et faktum

Det ble avholdt årsmøte ved lokalforeningene ved NATO HQ Brussel og ved SHAPE/NPC Glons tirsdag 24 oktober 06. På årsmøte ble det vedtatt å slå sammen lokalforeningene til en lokalforening Belgia som også dekker ansvarsområdet til Military Mission Brussel (MMB) og Norwegian National Military Representativ (NMR) SHAPE ute i Europa. Det være seg Portugal, Spania og Luxemburg.

Lokalforeningen har nå ca 50 medlemmer og er en del av BFO Region Utland.

Det nye styret ledes av Kaptein Sulland, SHAPE og han har med seg representanter fra NATO HQ Brussel og NATO Programming Center, Glons i styret.

Etter årsmøte holdt Per Hermann Aune fra BFO en orientering om aktuelle saker og fikk med viktige innspill på en rekke områder. Tidligere på dagen hadde han vært ved NATO HQ Brussel og orientert medlemsmassen der. De mest aktuelle sakene BFO Belgia tok opp på møtene var; Dårlig praksis for lønnsfastsettelse av

utenlandsstillinger (lokale innspill aksepteres ikke av Forsvarets ledelse -HtA 2.3.8) og mangelfull sikringsbestemmelser ved store endringer i Utenlandstillegget, herunder også kritikk av arbeidsgivers informasjonsplikt. BFO satser sterkt på å støtte befal i NATO Stab og i internasjonale oppdrag og vil krafte samle ressurser i dette arbeidet.

 Av Maj Bjørn Vikås, avtroppende lokalforeningsleder BFO SHAPE

BFO arrangerte INTOPS-seminar ved LDKN

Oberstløytnant Geir Hagnes

Den 6. desember arrangerte BFO et miniseminar ved LDKN, der temaet var internasjonale operasjoner i et personellperspektiv. Til dette hadde vi fått inn kaptein Jens B Jahren som fortalte om belastning og forutsigbarhet i forbindelse med internasjonal tjeneste. Trine Widnes fortalte om hvordan det er for familien hjemme. Oberstløytnant Geir Hagnes tok for seg personellrelaterte problemstillinger og utfordringer innenfor internasjonale operasjoner, og oberstløytnant Per Hermann Aune/BFO, avsluttet med en orientering om INTOPS-avtalen.

Belastning og forutsigbarhet - internasjonal tjeneste

Kaptein Jens B Jahren hadde erfaringer fra kontingent 1 i Irak 2003-2004 i Ingeniørkompaniet i Telemark Bataljon (TMBN). Jahren fremhevet at det å reise ut, oppleves som givende, både som offiser og menneske. De hadde en variert hverdag med alt fra vakt- hold, sikring, sanitetsoppgaver og ingeniør- oppgaver. Men å være utenlands såpass lenge kunne oppleves som en belastning. Kameratskapet var godt, og gode kollegaer er alltid godt å ha. Det å være ute handler ikke bare om de dagene eller månedene man er ute, men også perioden før og etter, hjemme versus ute. Lønn, leave og andre rettigheter må stå i samsvar med belastningen. Det er en stor arbeidsbelastning å i prinsippet være på jobb 24 timer i døgnet 7 dager i uken. Infrastruktur og boforhold er ikke som man var vant til, og det fokuseres på sikkerhet hele tiden. Presset fra media var også vanskelig å forholde seg til. Det som ble skrevet stemte som regel ikke med virkeligheten. Det å skulle forholde seg til de som er hjemme, opp mot det bildet media skapte var frustrerende. Mange følte mangelen på forutsigbarhet og mandat i forhold til opplevd virkelighet og

hverdag. I begynnelsen av oppholdet, var det både utfordrende og belastende med overgangen til et svært varmt og tørt klima.

Men Jahren nevnte også flere positive faktorer ved utenlandsoppholdet, som var med på å redusere belastningen. Blant annet de gode mulighetene for kontakt hjem, med gratis telefon og internett. God informasjon fra ledelsen, hjem til pårørende ble også nevnt spesielt. Jahren roste NCC for god støtte, samt meget god hjelp fra befalsorganisasjonen i relevante saker. De engelske avdelingene i samme region, samarbeidet også veldig godt med nordmennene.

Vårt personell i INTOPS kunne ønsket seg bedre harmoni av lønnsforhold opp mot arbeidsbelastning, sikkerhet og boforhold, samt at materiellet hadde vært bedre tilpasset. Det var i følge Jahren, dessuten en noe rar opplevelse å komme hjem etter internasjonal tjeneste, for så å bli møtt og behandlet som kriminelle av tollere ved innreise til Norge.

Hvordan er det for familien hjemme

Trines mann har vært ute en periode tidligere og er nå midt i andre periode. Første gang han var i Kabul, fikk han i perioden januar til juni, fri i påsken og rundt 17. mai. Trine fikk flere invitasjoner til arrangement i Bodø, men dette var ikke så aktuelt, når mannen var i Afghanistan. I tillegg var hun undrende til at all slik post ble levert henne åpnet. Hun opplevde at Forsvaret verken visste hvem hun var, eller hvor hun bodde. Ingen kontaktet henne utover dette. Hun følte det gikk greit, og går greit å være alenemor mens mannen er ute, da hun har familien på begge sider i nærområdet, samt venner og kollegaer. Kontakt med sin mann hadde hun gjennom telefon og mail. Først når han kom hjem, kjente hun hvor sliten hun var. Det var ikke noe hjemmestøtte som hun kjente til da, noe

Trines mann er i tjeneste i utlandet

det ble informert om ved perioden som mannen er inne i nå. Hun hadde satt svært stor pris på om noen ved jevne mellomrom, minst to ganger i perioden, hadde ringt og spurt hvordan hun og barna hadde det. Trine savnet og savner fortsatt god informasjon, men skryter av mannen sin, som er flink til å sende mailer hjem.

Personellrelaterte problemstillinger og utfordringer innenfor internasjonale operasjoner

Oberstløytnant Geir Hagnes fra FST/PØS startet med status på diverse rundt INTOPS. Situasjonen er at deler av strukturen er strukket til sitt ytterste – spesielt nisjekapasiteter (Samband/ingeniører/E/Sanitet). Det er få eller ingen søkere til enkelte stabs- og observatørstillinger og da spesielt Sudan. Lokale sjefer vegrer seg ofte for å avgi personell til enkelt stillinger i internasjonale operasjoner. Krav/ønske om besettelse av nye stillinger dukker til stadighet opp med svært kort reaksjonstid, og de medisinske krav er ofte så høye at mange ikke får INTOPS klarering.

Hagnes mente at man bør vurdere om strukturen er for liten i forhold til de politiske ambisjoner, og om styrkeproduksjonen er riktig i forhold til aktiviteten i INTOPS. Når det gjelder bruk av disponeringsmyndigheten har FPT allerede begynt å benytte disponeringsmyndigheten i begrenset omfang. De benytter følgende uttrykk i disponeringsskriv;

1. "etter villighet" - når personell har avgitt villighet (muntlig/skriftlig)
2. "uten avgitt villighet" - når personell blir disponert til tjeneste i INTOPS, selv om de uttrykker at de ikke ønsker denne tjenesten.
3. "mot villighet" - når personell blir beordret mot villighet etter å ha søkt om fritak fått avslag, anket avslaget og fått nytt avslag.

FPT har benyttet sterkt press ovenfor personell og disponering "uten avgitt villighet" er benyttet flere ganger, men "mot villighet" håper en å ikke måtte bruke. Når det gjelder disponeringsperioder blir det normalt nytt 6 måneders disponerings-perioder, men, observatører og enkelte stabsstillinger er 12 måneder. Han fortalte at det tillates at fagmiljøer finner løsninger med kortere disponeringsperiode for å dekke opp forpliktelser, f.eks at to offiserer deler på en normal 6 måneders periode. Tillater også at fagmiljøer lager rotasjonsordninger, som er godkjent av operativ sjef, for å dekke behovet. FST/PØS i samarbeid med FPT arbeider kontinuerlig for å bedre situasjonen. Tiltak som er gjort høsten

De oppmøtte fulgte godt med under orienteringene.

2006 er å lyse ut stillinger med lengre tids-perspektiv for å skape forutsigbarhet, samt gitt mulighet for kortere disponeringsperioder. Begge tiltakene har i følge Hagnes hatt god effekt, men ansees ikke tilstrekkelig på lang sikt. Det som gjøres for å bedre situasjonen er ny familiepoltikk. Denne er på plass og under implementering. Det er fremsendt lovendringsforslag til ferieloven og folketrygdloven ifm forhold knyttet til INTOPS. Så har vi en ny Særavtale for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner på plass, samt identifisering av sivile stillinger som skal være tilgjengelig for INTOPS, fortalte han videre. Det vurderes nå også lengden på disponeringsperiodene, og det vil bli nedsatt en gruppe for å se på lønns-policy. Ifm med lønnspolicy er det mottatt flere betenknninger rundt det fakta at lønnsnivået i OPL/I ikke er høyere enn i tilsvarende stillinger i OPL/F. Forsvaret har pr dags dato ingen lønnspolicy som også innbefatter stillinger i internasjonale operasjoner. Det bør så snart som mulig settes ned en gruppe som ser på denne problematikken.

Til slutt trakk Hagnes fram at det er stor ubalanse i dekningsgraden hos de ulike eierne, og situasjonen i 2007 vil kunne bli dramatisk for de Hærrelaterte avdelinger. Han mente Sjø- og Luftforsvarsoffiserer i større grad bør beordres, for å dekke behovet for offiserer i fellesstillinger ute.

INTOPS avtalen

Per Hermann Aune var siste mann ut og han orienterte om Intops avtalen. Fra 1. juli 2006 – 31. desember 2007 fikk avtalen følgende endring. Det ble 20 mill kroner ekstra inn i avtalen, den fikk en ny profil som bedre tok hensyn til om en hadde familie. Den gav bedre

forutsigbarhet med tanke på tilleggene, samt bedre vernehensyn og mer fritid.

Det som er uendret i den nye avtalen er hjemreiser. Det er fortsatt 1 tariffestet reise pr 6 mnd, og man har fortsatt to administrative reiser pr 6 mnd, 1 administrativ reise pr 3 mnd, under forutsetning av at det er operativt forsvarelig. Det som også er nytt, er at risiko, ulempe og etterlønn er historie. Fra 1. juli 2006 har vi nå kun ett fast "misjonstillegg" på 16.000/18.000 kroner, avhengig av grads-nivået. I tillegg er det et familietillegg på 3.000 kroner. Det beregnes fem permisjonsdager pr mnd. Ikke avviklede permisjonsdager etter en kontingentperiode, skal avvikles innen 30 dager. Personell på kontrakt utbetales lønn (15d).

Under lokal lønn ble INTOPS-avtalen forbedret noe mer, da det ble tilført 10 millioner kroner fra det lokale lønnsoppgjøret. Det ble dokumentert et underforbruk av familietillegg på ca 6 millioner kroner. Dette i sum gjorde at "misjonstillegget" økte til 19.200 kroner pr mnd. Familietillegget økte fra 3.000 kroner til 5.000 kroner pr mnd, samt at permisjonsdager ifm besøk – og samværsrett iht FR del II, omsorgsreiser/barnepass (3 mnd tjeneste), permisjonsdager, ble økt fra fem til sju dager.

Avslutningsvis gav Aune inntrykk av at avtalen var et steg i riktig retning, da den nå gir bedre forutsigbarhet. Familie, vernehensyn og fritid sett under ett, bidrar til en bedret familiefokus/profil. Avslutningsvis vil jeg si at dette ble et meget vellykket opplegg som fristet til gjentagelse for alle parter.

Jacob Are Opdal
OTV BFO/Midt Norge

Vær dine rettigheter bevisst

Mandag 22. januar ble det arrangert et kort kurs om lov og avtaleverk på Jørstadmoen. Initiativ kom fra lokalforeningen med ønske om en kort innføring innen ulike emner.

OTV Indre Østland
Jo Arne Bråten.

OTVene på Indre Østland reformulerte dette og trakk regelverket inn mot noen kjernepunkter mange er opptatt av:

- Hva skjer etter at villighet er sendt?
- Hva skal til for at avdelingsbefal får yrkestilsetting?
- Lønnsdannelse?
- Hvordan få til/beholde et godt arbeidsmiljø gjennom medbestemmelse
- Goder i organisasjonen!

Meget godt oppmøte på Jørstadmoen.

Mange løsrev seg fra en ellers hektisk hverdag for å delta. En lydhør gjeng fikk gjennomgang av emnene. Seansen ble lagt opp med toveis kommunikasjon mellom kursholdere og deltakere. Dette for å kunne gi svar på konkrete spørsmålstillinger som opptar personell i stedet for en svært overfladisk behandling av alt. Mange spørsmål var samlet opp, forhåpentligvis var det noen færre når dagen var omme.

Ut fra tilbakemeldingene var det flere som ytret ønske om lignende seanser senere samt ønske om deltakelse på mer dyptpløyende kurs i BFO skolen.

Oppsummeringene ble: Vær dine rettigheter bevisst, og bidra til et godt arbeidsmiljø!

OMSTILLINGSBREV NR 1/2007

Året 2006 ble avsluttet i visshet om at vi har bidratt, hver på vår kant. Nå er vi godt inne i et nytt år og oppgavene synes å stå i kø. Tar vi utgangspunkt i Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2007, får vi nok å gjøre også i 2007. Det er å håpe at Forsvarssjefen ikke iverksetter for mange store omstillingsprosjekter før vi ser konturene av FS 07, det holder med de mer eller mindre gjennomtenkte pålegg Forsvarsdepartementet pålegger Forsvarets militære organisasjon som etat.

Skifte av Forsvarets hovedverneombud

Major Tor Melvold ble i etterkant av det siste FHAMU-møte i 2006, behørig takket av som avtroppende Forsvarets hovedverneombud (FHVO). Tor har vært FHVO i snart 6 år og har evnet å representere de ansatte på en måte det står respekt av. Han har på mange måter bidratt til et mer forsvarlig arbeidsmiljø i Forsvaret, kanskje mest av alt med sin faglige dyktighet, men også hans lune væremåte og vilje til å stå på for hva han mener er rett i forhold til lover og avtaler.

På avslutningslunsjen berømmet Forsvarssjefen Tors innsats og fremhevet betydningen dette hadde hatt for å sette fokus på arbeidsmiljø, helse og sikkerhet. At Tor har gjort en god jobb, ble dokumentert gjennom lovord fra avdelingssjefer, respektive ledere for tjenestemanns-organisasjonene og TMO. Avslutningsvis ønsket Forsvarssjefen oberstløytnant Geir Arne Nordstrand lykke til i vervet som nytt Forsvarets hovedverneombud fra 1. januar 2007.

Justert utdanningsordning i Sjøforsvaret

Generalinspektøren for Sjøforsvaret ønsker å endre Sjøforsvarets nivådannende utdanning, heretter kalt SNU 09. BFO er ikke overrasket over at generalinspektørene søker andre løsninger når dagens system ikke fungerer. Spørsmålet er vel kanskje hvorfor en ordning som har fungert i 30 år ikke lenger fungerer. Er utviklingen de siste 5 år, med omstilling, årsverksnedtrekk og kompetanseflukt noen av årsakene til at man ønsker å endre utdanningsordningen? Vi vil i neste omstillingsbrev forsøke å angi konsekvensene av SNU 09.

Veteranadministrasjonen blir fast etablert

Veteranadministrasjonen (VA) har så langt vært en interimsorganisasjon. VA er ett av Forsvarssjefens mange initiativ for å kunne ivareta personell som har vært ute i internasjonale operasjoner mv. Nå har FSJ besluttet å etablere VA som en fast organisasjon, som del av Forsvarets militære organisasjon og vil mest sannsynlig bli en del av Forsvarsstaben. Dette er etter BFOs skjønn et viktig og riktig skritt i arbeidet med å ta ansvar for det personellet som får problemer etter tjeneste i internasjonale operasjoner.

FLO/Produksjon/Base Bergen vurderes overført GIS

Utviklingen av regional støttefunksjon (RSF) går videre. Hva som er den egentlige årsaken til at man ønsker å splitte opp ansvaret er noe usikkert, men det synes som om sjef FLO er enig i avgjørelsen. Ikke har vi mottatt protester fra personellet berørt, men de kan komme underveis i prosessen. Nå skal dette utredes og drøftes lokalt innen 1. mars, den sentrale behandlingen skjer innen 1. april 2007.

Effektivisering av

vedlikeholdsprosessene i FLO

I samsvar med sjef FLOs anbefaling om ikke å omdanne de tunge verkstedene til et statsaksjeselskap, har arbeidet med å effektivisere vedlikeholdsprosessene i FLO startet. Arbeidet skal ikke medføre tidkrevende omorganiseringssprosesser med omfattende personellmessige konsekvenser. Slike tiltak skal i så fall godkjennes av styringsgruppen. Det er videre en forutsetning at personellrammen ikke skal økes, men deler av innleie av personell kan vurderes erstattet av faste stillinger.

Målet er å foreslå tiltak for å effektivisere og optimalisere vedlikeholdsvirksomheten i forhold til fremtidige behov. Effektiviseringsgevinster skal hentes ut både i dagens FLO/TV og FLO/Produksjon. Målet er at tiltakene skal gi en innsparing på 80 mill kr i 2008. Dette målet kan nåes på mange måter, blant annet ved økt produksjon uten bemanningsøkning, fordeling av oppdrag ifh til ledig kapasitet, omplassering av kompetanse, reduksjon av EBA osv.

I arbeidsgruppen deltar FLO/produksjon og Tungt vedlikehold med 3 representanter hver, i tillegg en representant fra FLO/Systemstyring, FLO/Stab, FLO/IKT, FHVO og arbeidstakerorganisasjonene. Gruppen har 1 forberedelsesdag (tir) og 2 faste møte dager (ons-torsd) pr uke. Anbefaling om effektiviseringstiltak skal legges frem innen 30. mars 2007, tiltakene skal være iverksatt innen 31. juli og gi full effekt fra 1. januar 2008.

Når Generalmajor Trond Karlsen har sikret at Tungt vedlikehold forblir i FMO, bør de ansatte innen TV og FLO/Produksjon bidra til at vi får til den effektiviseringen som er ønskelig. Etter mitt skjønn er dette en ønsket omstilling, der

det jobbes mer rasjonelt, produseres mer, og at man sikrer at FLO kan levere det kunden ønsker til rett pris, til rett tid med god nok kvalitet. BFOs mann i arbeidsgruppen er OMTV Tore Ulrichsen.

Informasjonssaker ifm FSJens R&T-møter

Tidlig i januar startet de rutinemessige møtene vedrørende Forsvarssjefens virksomhetsplan opp igjen. Denne gangen var det et informasjonsmøte, som forløper til den sentrale behandlingen av FSJens VP for 2007. La oss se litt på fakta pr desember 2006:

- Totalt årsverksforbruk (ÅV) 15 456, rammen var på 15 561, altså et underforbruk på 105 årsverk.
- Fra november til desember hadde vi en netto ÅV-reduksjon på 6 årsverk, størst økning hadde FLO med 7 ÅV, størst netto nedgang hadde GIL med 10 ÅV.
- Netto ÅV-endering skyldes 26 fratredener etter søknad/pensjon, 47 opphør av midlertidig stilling og 22 av andre grunner og på den annen side en tilgang på 89 ÅV, hvorav FLO hadde flest nemlig 31, av disse 26 sivile - ca 50 % er engasjert.
- Kvinneandelen utgjør pr 1. jan 6.99 % på militær side, totalt i FMO 14.09 %, altså et stykke igjen til den uttrykte målsettingen.
- Forsvarssjefen planlegger med et årsverksforbruk i 2007 på 15 561 og i 2008 15 576. FD står fast på sitt krav om en årsverksramme på 15 000 innen utgangen av 2008. Følgelig har vi en differanse på 576 årsverk. Når FD samtidig har opphevet årsverksbegrensningen i FLO uten samtidig å oppheve rammen på 15 000 ÅV må det bli rot. Dette er byråkrati på høyt hold.
- Den bonusen som avdelingsbefal opparbeider skal ikke sees på samme måte som studiestønning med krav om utdanningsdokumentasjon. Kort sagt, bruk halve din yrkesaktive periode i Forsvaret, ha dobbelt lønn i 2 år fra fylte 35 år, start deretter på nytt.
- Fritidsmessene vil bli overtatt av sjef DIF som følge av merverdiavgiftsregnskapet. Dette kan gi både positive og negative konsekvenser for miljøet i våre befalsmesser, men vi har valgt å se positivt på en slik endring. Jobben

fremover må være å sikre en videreføring av medvirkning ifh grunnlaget for at vi etablerte fritidsmessen

Behov for endring av Tjenestemannsloven?

BFO deltar som del av YS-Stat delegasjon i en departementalt nedsatt arbeidsgruppe som skal vurdere behov for evt endringer i Tjenestemannsloven med sikte på en harmonisering mot Arbeidsmiljøloven. Arbeidet er ledet av FADs avdelingsdirektør Odd Bøhagen, kjent av mange som statens mann på Hovedavtalen med mer. Arbeidsgruppen hadde sitt siste møte 23. januar og rapporten vil nå bli overlevert departementet. Statsråden skal ta stilling til:

- Videreføring av dagens lov
- Nødvendige endringer som følge av samfunnets utvikling
- En mer omfattende endring som inkluderer embetsmenn

Ovenstående er sterkt forenklet, men sier allikevel alt. Det går mot en justering av dagens TML uten de omfattende endringene. Bakgrunnen for dette er at jeg mener arbeidsgruppen har evnet å definere statens særpreg som er et kriterium for en egen lovgivning. Vi har anbefalt at arbeidsgruppen fortsetter og gir en noe mer utdypet begrunnelse for en eventuell full harmonisering. Dette krever i så fall en grunnlovsendring og det tar mer enn 8 år. Jeg tror og håper at regjeringen velger det midterste alternativet. Dagens lovgivning uthules ved for mange faglover som Lov om personell i Forsvaret (Forsvarspersonelloven) som alle er tuftet på TML. Hadde man virkelig ønsket å forenkle lovverket hadde man fjernet alle faglovene og hatt forskrifter til TML isteden. Faglovene gir det enkelte fagdepartement for stor mulighet til å gjøre endringer uten å innhente Stortingets samtykke.

AST – studiestønad – oppfølging

Riksrevisjonen ba Forsvaret om å følge opp de som ble gitt avgangsstimulerende tiltak – studiestønad. Det lå i vilkårene at man skulle ta utdanning for å skaffe seg et nytt yrke. I hovedsak plikter den enkelte:

- Rapportere om utdanningens forløp og status etter hvert avsluttet studium/kurs
 - Oppstår endringer mht forutsetningene, kan Forsvaret stoppe utbetalingen
 - Avbrytelse av utdanningen skal rapporteres til Forsvaret
 - Ved mislighold av retningslinjene kan Forsvaret kreve tilbakebetaling av studiestønaden
 - Man skal som hovedregel ikke tilsettes i Forsvaret, mens man mottar studiestønad
- Forsvarets Personelltjenester har et 20 talls

saker hvor ovenstående ikke er fulgt. BFO anmoder de som har fått tiltaket om å følge opp kontrakten.

Forsvarssjefens virksomhetsplan 2007

En ny milepæl i vårt fagforeningsarbeid er nådd. Vi har vært aktive deltakere på utarbeidelsen av Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2007, nå står VP og budsjett for 2008 for tur. Det er nok et stykke igjen før vi kan bruke verdien av denne medvirkningen fullt ut, men vi har allerede høstet gevinster. De største er kanskje en felles forståelse av partenes utgangspunkt, etterlevelse av lov- og avtaleverk og at tjenestemannsorganisasjonene samler seg om felles innsats til beste for Forsvaret og den ansatte.

BFO vil fremheve prosessleder Kommandørkaptein Svein-Erik Bakke for en utrolig evne å gjøre de riktige tingene i et komplekst saksområde. Vi ble enige for godt over ett år siden om at her skulle vi prøve oss fram og jeg var langt fra sikker på om vi hadde kapasitet til å bidra til denne prosessen, tiltross for at det var BFO som fremmet krav om deltakelse. I dag vet jeg at det kravet var riktig og best av alt vi fant en arbeidsform som medførte stor takhøyde og medansvar. BFO har hatt to hovedfokus i arbeidet og det er personellmessige konsekvenser ved omlegging, omstilling og konsekvensene av at vi skal produsere noe det norske samfunn har behov for i et sikkerhetspolitisk perspektiv. Jeg vil påstå at vi er betydelig bedre i stand til å planlegge egen virksomhet gjennom den kunnskap og medvirkning vi har fått mht utarbeidelsen av FSJens VP.

BFO vil i neste omstillingsbrev gi en beskrivelse av Forsvarets virksomhet, men i det virksomhetsplanen er gradert begrenset vil vi ha behov for noe tid til å kvalitetssikre den informasjonen som gis. Informasjonen vil i hovedsak ta for seg de omstillingstiltak vi ser kommer som en konsekvens av virksomhetsplanen.

Hovedavtalen i Staten med tilpasningsavtale for Forsvaret

Ja, da var vi ferdig. BFO har allerede kjørt en mengde kurs, arbeidsgiver likeså. Jeg savner den tiden da arbeidsgiver og tjenestemannsorganisasjonene kjørte felles samlinger. Begrunnelsen for dette er en genuin interesse av at alle våre ledere og tillitsvalgte – uansett organisasjon skal være opptatt av de avtaler som inngås mellom partene. Fra iverksettelsesdirektivet nevnes:

- Avtalen har en varighet frem til 31. desember 2008
- 2 korrigeringer er foretatt i ettertid (§ 4 og vedlegg 3)
- NITØ og Norges Farmaceutiske Forening har tilsluttet seg avtalen

- Tilpasningsavtalen ble effektiv fra 7. nov 2006
- Lokale avtaler er satt ut av kraft fra 7. nov og må reforhandles
- Inngåtte informasjons- og samarbeidsavtaler sendes FPT
- Partene er enige om ikke å inngå TA til intensjonsparagrafen (§ 1)
- Samarbeidet mellom tjenestemannsorganisasjonene og FD er regulert i egen avtale
- Det skal gjennomføres erfaringsdiskusjoner mellom partene innen utgangen av hvert år. Referat sendes FPT
- Forenkling mht krav om behandling i AMU, FHVO/HVO kan delta på drøftinger evt forhandlinger etter avtale
- FHVO/HVO/VO skal informeres på lik linje som tjenestemannsorganisasjonene
- Det skal avtales lokal medvirkning mht virksomhetsplan og budsjett, de tillitsvalgte skal gis nødvendig tid til å utføre sine verv
- Det er utarbeidet et helt nytt vedlegg 2 mht medbestemmelse ved omlegging/omorganisering. Partene er enige om at all lokal uenighet skal avklares før sentral forhandling avsluttes
- Direktivet beskriver også hva som skal vurderes mht arbeidsmiljø/risiko mv ifm omstillingstiltak
- Forhandlingsrett om fordeling av nye stillinger er tillagt sentralt nivå
- Vi er enige om å videreføre innkalling med saksdokumenter til minst en uke, men man bør tilstrebe to uker. Dette blir en prøvesak, videreføres korte tidsfrister, blir Hovedavtaleteksten det som blir å gjelde ved neste korsvei. Kravet er at man prøver.
- BFO kan representere andre organisasjon i samsvar med skriftlig fullmakt, uavhengig av hovedsammenslutnings tilhørighet
- Retningslinjer for forslagsordningen er fjernet, ansvaret er tillagt FST/PØS
- Avtale om AMU og VO (vedlegg 7) er fjernet, det henvises til AML

BFO vil trykke opp sin egen versjon, evt i samarbeid med andre organisasjoner. Litt avhengig av form, vil vi også utarbeide en egen kommentarutgave som ser avtalen, paragrafene og andre lover, forskrifter og avtaler i sammenheng.

BFO kan tilby kurs tilrettelagt for avdelingene og de behov dere måtte ha. Kursene kan kombineres med oppdatering på regelverk innenfor personellforvaltning og tariff. Kontakt BFO-skolen ved lars.omberg@bfo.no

BFO på forsiden av Dagbladet

Noen ganger får vi full media dekning, denne gangen fikk vi forsiden, samt 3 sider i Dagbladet. Saken dreide seg om samliv og familie. Vi prøvde å sette fokus på de belastninger befalsyrket medfører. Utgangspunktet

var yrker som er belastet med skilsmisser og elendighet. Forsvaret er en ualminnelig god arbeidsplass, noe som ofte medfører ekstremt lojale befal og hvor hensynet til jobben setter familiens behov noe i skyggen. Kona valgte å fokusere på tap av karriere, utrygghet og uforutsigbarhet – her er et potensiale til forbedring.

Dette er jo ikke noe positivt for Forsvaret, det er mer et sykdomstegn. Skilsmissestatistikken øker med antall utenlandsoppdrag og jeg blir redd når jeg vet hvor mye en karriere og en familie teller for oss. Det er nesten som om det ene utelukker det andre, jeg håper og tror at de tiltak Forsvarssjefen iverksetter bidrar til at vi kan ivareta begge deler – jeg har en sønn som er yrkesmilitær, så jeg snakker ikke for meg selv men for noen jeg er glad i.

PRESISERINGER FOR BRUK AV OVERTID I FMO

Ved en injurie har vi kommet i skade for å gjengi de gamle overtidsreglene i Offisersbladet nr 7/2006. Her det korrekte:

Regler for overtid i Forsvarets militære organisasjon

Arbeidsmiljølovens § 10-6 vedrørende overtid er endret. I henhold til den gamle teksten kunne den enkelte jobbe inntil 200 timer overtid pr kalenderår. I lovendringen er rammen nå 200 timer over en løpende 52 ukers periode. Arbeidsgivere og arbeidstakers tillitsvalgte kan skriftlig avtale en utvidelse til 300 timer innenfor en periode på 52 uker. Forholdet mellom 37,5 t/uke arbeidstid (tariffid) i forhold til AMLs 40 t/uke arbeidstid (verneregel) kommer i tillegg til de ovennevnte grenser.

Det er linjeleders ansvar å følge opp arbeidsmiljølovens begrensninger ift den samlede arbeidstid inkludert overtid pr døgn/uke/52 uker. Det presiseres at overtid skal være pålagt og kontrollerbart. Overtid må ikke gjennomføres uten at det foreligger et særlig og tidsavgrenset behov. Før overtid iverksettes skal arbeidsgiver, dersom det er mulig, drøfte nødvendigheten av overtiden med arbeidstakerens tillitsvalgt. I henhold til siste lovendring skal det foreligge en oversikt som viser hvor mye den enkelte arbeidstaker har arbeidet. Oversikten skal være tilgjengelig for arbeidstilsynet og arbeidstakernes tillitsvalgte. Den enkelte DIF har ansvaret for at en slik oversikt blir utarbeidet. Reglene er også tatt inn i Forsvarssjefens virksomhetsplan 2006 – rettelser og tillegg nr 11.

 ragnar.dahl@bfo.no

Juleavslutning for nybakte kvartermesteraspiranter (kvm.asp)!

(f.v) Anders Selvåg som stilte med festlokale, Ole-Christian Torp, nestleder BESO og Line Opstvedt som ledet arrangementskomiteen.

Jonas Iversen og Cecilie Landberg dytter "kjerringa" rundt for å lette ankeret.

KNM Christian Radich oppankret i Bjørnafjorden utenfor Os.

STAVANGER: Elevene på UB-HH-linja ved Befalsskolen for Sjøforsvaret, feiret det etterlengtede og velfortjente opprykket til befalingsmenn og kvinner 20. desember 2006.

- En hånd for skuta, og én hånd for deg selv
Et variert, krevende og svært utfordrende halvår har gått siden de ble tatt opp som befalelever sommeren 2006. Etter 2 måneder med opplæring i grunnleggende soldatferdigheter på Madla, ventet 3 intense måneder med personlig utvikling og undervisning på skoleskipet Christian Radich. På den sagnomsuste seilskuta, som ble senket under krigen, hevet og gjenoppsto som skoleskip og filmstjerne i spillefilmen Windjammer fra 1956, ble mange vennskapsbånd knyttet og følelsen av gjensidig avhengighet og kameratskap er noe av det beste som sitter igjen etter det begivenhetsrike toktet.

- En hånd for skuta, og én hånd for deg selv,

er et gammelt sjømannsuttrykk. De unge sjømennene og sjøkvinnene, kan nikke anerkjennende til at uttrykket fortsatt i høyeste grad gjelder. Da skuta stampet mot vinden og seilene måtte berges i hui og hast, ble krengeing og sterk vind en stor utfordring. Det er bare deg selv som har ansvaret for at du ikke faller ned. "Nord-Europas største klatrestativ", riggen til Christian Radich, måler 37,5 meter på det høyeste. "Det handler om å pushe personlige grenser, våge å utfordre seg selv og mestre det umulige", forteller én av elevene.

- Sponset av BFO

Onsdag 20. desember var siste dag før den velfortjente juleferien. Dette var også dagen da S-en på skulderen skulle erstattes med den røde stripen og det hele skulle bringes i havn med en hyggelig juleavslutning med pizza og snop, spandert av BFO. Utrykket "Sponset av BFO", begynner å bli en gjenganger for elevene. - BFO er utrolig flinke til å følge opp medlemmene sine med bl.a. pizzaaften, halloweenkveld, og nå juleavslutning, skryter

elevene. Line Opstvedt fra Os, like utenfor Bergen, tok på seg ansvaret for å lede arrangementkomiteen. BFO-kontakt, nestleder i BESO, Ole-Christian Torp fra Høland i Akershus, ordnet det økonomiske og Anders Selvåg fra Stavanger åpnet dørene til sin koselige stall. Stallen har han og medeleven Håvard Haga kreativt innredet til et skikkelig trivelig festlokale.

Juleavslutningen ble en stor suksess, og det varer nok ikke lenge til neste festlighet i den lille stallen. På nyåret starter neste fase av utdanningen, perioden som troppsbefal og instruktør på rekruttskolen for Sjøforsvaret. Det er utvilsomt mange utfordringer og lange dager som venter "blodkvartene" det neste halve året, men også mye å glede seg til!

UB-HH-kullet vil spesielt takke OTV-Vestlandet, Rolf J. Ledal og Rune Nordhus, for fantastisk oppfølging!

 Ole-Christian Torp
nestleder BESO

Utvalgsarbeidet «Økt kvinneandel i Forsvaret» er godt i gang!

Utvalget har foreløpig gjennomført 2 møter/samlinger. I hovedsak har man her brukt tiden på konstituering, gjennomgang av mandat, inndeling i undergrupper samt foredrag om temaet fra eksterne og interne representanter. Mandatet legger opp til at forslag til tiltak skal være Forsvarsministeren i hende innen 30. mars 2007. Dette fordrer stor aktivitet i utvalget, og vi har planlagt med ytterligere 3 samlinger à 2 dager innen utgangen av januar.

Videre deler mandatet inn arbeidet i følgende hovedområder:

- Foreslå tiltak for å øke rekrutteringen av kvinner til Forsvaret
- Foreslå tiltak for å beholde flest mulig kvinner i Forsvaret
- Foreslå tiltak for å få flere kvinner inn i ledende stillinger i Forsvaret

Disse områdene speiler også undergruppene i utvalget.

Utvalget har følgende sammensetning:

Britt Brestrup:	Leder
Trond Ødegaard Christensen:	Barne- og likestillingsdep.
Hilde Bondevik:	Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Gretha Thuen:	Kvinnens frivillige beredskap
Sean Lobo:	Vernepliktsrådet
Rune Rudberg:	Militær repr. arbeidstagerorganisasjonene
Unn Grasmo Haugen:	Sivil repr. arbeidstagerorganisasjonene
Gerd Anne Tetlie:	Forsvaret
Johan Wroldsen:	Forsvaret
Bjarne Schulstad:	Forsvaret
Kari Ann Hovland:	Forsvaret
Solveig Eikeland:	Tidligere offiser
Benedikte V. Riise:	Tidligere offiser
Morten Svinndal:	Sekretær
Arnt Inge Rolland:	Støtte/Adm.

Rune Rudberg fra BFO er befalsorganisasjonenes felles representant i utvalget.

Som utvalgsmedlem er jeg av den oppfatning at man nå "endelig" har fått tilstrekkelige ressurser, samt politisk vilje, til at det vil komme varige ordninger som vil fungere over tid som et resultat av vårt arbeid. Utvalgets arbeid følges tett av Forsvarsministeren, og det vurderes nå om det skal lages en stortingsmelding som omhandler temaet i løpet av våren.

BFO vil komme tilbake med utfyllende informasjon om dette fremover.

 Rune Rudberg
Forhandlingsleder/BFO

MARKEDSPLASSEN

Her kan våre lesere gratis sette inn små rubrikkannonser hvis de har noe til salgs, som kan være interessant for andre. Dette kan være uniformer, uniformseffekter, eller lignende.

Nye hæruniformer til salgs

(max. halv pris)

Jakke M Skinnjakke str. 58, ubrukt
Skulderhylser til skinnjakke, ubrukt
Kappe regn, grønn str. 58, ubrukt
Kappe trikotin M63, grønn str. 60N, ubrukt
Jakke sommer M hær str. 60N, ubrukt
Bukse sommer M hær str. 60N, ubrukt
Jakke tjeneste M hær str. 60N, ubrukt
Bukse tjeneste M hær str. 60N, ubrukt
Kryssbandolær 110 cm, ubrukt
Lue tjeneste hær str. 57, ubrukt
Belte galla gull 100 cm, ubrukt
Sabelstropp til sabel
Vinterlue str. 58, ubrukt

Har også lite brukte sko og uniformer som kan følge med gratis.
Sko brune (best kvalitet, engelske) str. 46
Sko lakk str. 45
Bukse grønn str. 58N
Bukse grønn str. 56N
Uniformsskjorter til sommeruniform: str. 43 lang arm, str. 44 lang arm, str. 42 kort arm 2stk.
Buksebelte m/gullspenne 2stk.
Kjøpte nye uniformer rett før sluttpakke, derfor er ikke engang merkelappene tatt av...

Kontakt meg på mob.tlf.nr: 90 15 48 76

Offiseressabel Hær selges

Brukt offiseressabel komplett
Selges kroner 1.500,-
Ny pris over 5.000 kroner
Kontakt: 928 14 251

Her kunne din
gratisannonse stått!

Ett steg i riktig retning

I disse dagar er NAKA nært foreståande. Dette skal i år arrangerast på luftkrigsskolen og det er ein gjeng forventningsfulle kadettar som reiser henholdsvis nord og nordøstover for å møte likesinnede og ikkje minst konkurrere i utvalgte idrettsgrener. For kadettane generelt er dette eit høgdepunkt, med sosiale innslag som eit sårt tiltrengt avbrekk i ein hektisk kvardag. For KAFO sin del betyr dette ein arena der vi kan møtes og jobbe. Vil her berømme det arbeidet som ble gjort i forkant og for KAFO sin del, spesielt av Lars Hermann Birkheim som i stor grad arbeider for fellesskapet og med ei hurtig og løsningsorientert tilnærming til oppdukkande utfordringar. Denne gongen er det disponeringsordninga av kadettar som står på agendaen. For etter at vi fekk anledning til å delta på eit kadettdisponeringsmøte hos FPT så tilbydde KAFO seg å komme med eit heilheitslig forslag til ei forbedring av gjeldande løysing på dette. Det vi vil ha er forutsigbarhet for kadetten. Dette betyr ikkje at det er mulig for alle kadettar å få det akkurat som dei vil, men det skal være ein ordentlig prosess som gjer den enkelte kadetten mulighet til å påvirke si eiga framtid. Vi skal ikkje revolusjonere dette, men i staden lese samme regelverk med muligheter som styrande i staden for begrensningane. Målet med møtet på NAKA er å komme opp med eit dokument og ein presentasjon som eg, ilag med leder NOFKA presentere for FPT ila februar. Det er også gledelig og betryggande å oppleve at leder NOFKA står for akkurat det han seier, nemlig at han vil bidra. Ein lett løysing for han kunne vært å blitt med meg å presentert produktet for FPT. I staden blir han med KAFO under NAKA i dette arbeidet. For KAFO sin del er dette utelukkande positivt, sidan vi kan få ei heilt anna tyngde i medlemsmessig i og med at vi sammen representerer fleire, og i tillegg dess fleire vi er, dess meir kan ein ta høgde for og di meir heilheitlig kan løysninga bli.

Semi-avslutningsvis vil eg komme med ei oppmodning til den enkelte av dere fremtidens ledere i Forsvaret. For på dei enkelte skulane er prosessen omkring bransjevalg/våpenvalg om ikkje ferdig så iallefall på oppløpssida for 2 avdeling. Eg hadde gleden av å møte min fagsjef i messa på Krigsskolen. Ein svært trivelig samtale og den gjekk i retning av at eg og ein likemann frå samme våpen sakna ein plan med oss som kadetter. Korleis vil mitt våpen sjå ut når eg er ferdig med KS? Kva kan eg forvente meg som utfordringar, kor skal eg jobbe etc. Han forklarte etter beste evne og det gav meg mykje. Så nevnte eg då at dette var eit generelt problem for kadettane. Altså at det ikkje virker på oss som om det er ein plan med oss etter endt KS-utdanning og at vi saknar dialog omkring dette. Han oppmuntra meg då til å samle dei som skulle til mitt våpen og sende mail/ringe for å få fagsjefen ned til oss og informere. Vidare innrømte han at det var deira ansvar også, men at viss det kom frå oss så var det meir konkret for dei å ta tak i. I og med at dei fekk ein kadett å forhalde seg til. Så mi oppmuntring til dere som har fått tildelt fag etter endt utdanning, saml dere og send mail til respektive fagansvarlige i Hær/sjø og Luft. Vær proaktiv og ikkje bli bitt av belyningsmetoden, men snarare ta tak i det og be om eit møte!

Tomas Bakke
Leder KAFO

Verneplikt for kvinner!

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen åpnet i sin nyttårstale for Oslo Militære Samfund for full verneplikt for kvinner. Dette er helt i tråd med Forsvarssjefens militærfaglige utredning fra 2003 som foreslo tvungen sesjonsplikt også for kvinner, men at avtjening av førstegangstjenesten fortsatt skulle være frivillig.

Jeg mener helt klart at det er på høy tid at man innfører verneplikt for kvinner, spesielt med tanke på at Forsvaret må følge utviklingen ellers i samfunnet. Dette temaet har vært heftig debattert i mange fora, både innad i Forsvaret og i det sivile samfunn. Vi husker vel alle debattene rundt kvotering av kvinner i styrerommene?

Vil ikke en innføring av verneplikt for kvinner gi et mye bredere valggrunnlag etter sesjon for hvem som skal utvelges til å avtjene verneplikten? Dette igjen vil føre til at vi i mye større grad kan unngå umotiverte soldater.

I tillegg er det mange år siden likestillingsloven ble vedtatt, og man tok en vurdering på om denne var i konflikt med vernepliktsloven. Samfunnet har forandret seg mye siden den tid og jeg mener det nå er på tide med et nytt oppgjør med verneplikt for kvinner.

Det jobbes også hardt for å øke kvinneandelen ved befalsskolene, blant annet ved å gjennomføre såkalte jentecamper. Verneplikt for kvinner vil i denne sammenheng være et utrolig godt tiltak for å oppnå dette. Førstegangstjenesten er en av de viktigste arenaene for rekruttering til befalsskolene og jeg mener flere kvinner som avtjener verneplikt vil føre til flere kvinner som søker befalsutdanning.

En annen side av saken er at verneplikt for kvinner kan føre til at noen flere velger siviltjeneste. Det finnes tross alt flere måter å tjene landet sitt på, og det er mange organisasjoner/institusjoner der ute som kan trenge et løft.

Nå over til et helt annet tema. Vi i BESO styret og BFO organisasjonen ønsker å vite hva dere ønsker at vi kan bidra med i deres hverdag! Dere trenger ikke nødvendigvis ha noen problemer for at dere skal ta kontakt med oss, vi sponset for eksempel nylig juleavslutningen til elevene på UB-HH-linja ved Befalsskolen for Sjøforsvaret. Det jeg er ute etter her er at dere deltar mer aktivt og for eksempel sender en mail til meg eller deres områdetillitsvalgt som dere finner på www.bfo.no. Ta kontakt, så kan vi bidra til å gjøre din hverdag enda lysere!

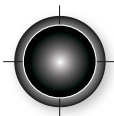

Espen Molnes
Leder BESO
espen.molnes@fih.mil.no

Årets julegave til Forsvaret? CIS TG KLARE TIL INNSATS!

Før jul ble den første fellesoperative KKIS-avdelingen, CIS TG, meldt «klar». Enheten, som er en del av Forsvarets kompetansesenter KKIS, skulle vært klar fra årsskiftet 2005/2006, men en del mangler på materiellsiden, førte til at man ikke har kunnet melde avdelingen fullt operativ før nå.

Tekst og foto: FK KKIS

Materiellet er på plass

CIS TG har fått mange julegaver de siste ukene. Materiellet har daglig strømmet inn gjennom portene på Jørstadmoen, og det var en fornøyd avdelingssjef som fredag kunne overrekke sin julegave til Forsvaret; en felles avdeling som på 30 dagers varsel skal kunne støtte norske operasjoner med etablering av kommandoplass, samband og datakommunikasjonsløsninger. - Vi har mottatt tilstrekkelig materiell. Treningsstatus og erfaringsnivå på personellet er også så godt at CIS TG nå er klare til å løse oppdrag på kort varsel, konkluderte avdelingssjef Øystein Limoseth

Viktig kapasitet for Forsvaret

- Dette er en viktig dag for Forsvaret fordi tilnærmet alle operasjoner er avhengig av de kommunikasjonssystemene CIS TG etablerer, påpekte Limoseth videre. - Man

kommer ikke langt med dyktige soldater hvis de ikke kan kommunisere og utveksle informasjon med hverandre, allierte styrker og sine overordnede. Når norske styrker opererer utenlands, er det også viktig at de har en "link hjem" til Norge. Det er dette CIS TG skal sørge for. - Vi etablerer "linken hjem" enten det gjelder hjem til kommandoplass i leiren man hører til, hjem til fellesoperativt hovedkvarter i Norge eller hjem til venner og familie, forklarte avdelingssjefen.

En milepæl for FK KKIS

Også Limoseths sjef var særdeles godt fornøyd. - Å få CIS TG opp og stå har vært FK KKIS viktigste mål i år, så vi er veldig glade for nå å kunne melde dem klare, sa sjef FK KKIS brigader Jon Ragnar Krogstad, som la vekt på at dette ikke ville latt seg gjøre uten massiv innsats fra hele organisasjonen.

Formell avlevering

I dag kunne Krogstad formelt "overrekke" bidraget til sin overordnede, sjef Fellesstab, generalmajor Arvid Brage Løvbukten. Det hele ble markert med oppstilling og inspeksjon, samt demonstrasjon av systemer og utstyr. Generalmajor Løvbukten berømmet personellet for deres innsats og understreket samtidig at de vil stå overfor store utfordringer i tiden som kommer.

Sjef Fellesstab generalmajor Arvid B. Løvbukten inspiserte styrken.

Hvor godt kjenner du til avtalen BFO har med NetCom?

Trådløs Familie

- **Lønnsomt** – ring hverandre når og hvor som helst i Norge, uten at det koster noe
- **Gir trygghet** – ring hjem selv om kontantkortet har gått tomt
- **Enkelt** – én felles faktura for alle familiens abonnementer
- **Fleksibelt** – velg det mobilabonnementet som passer det enkelte familiemedlem

Nå kan du kombinere avtalen med NetCom Trådløs Familie!

Ring og send SMS til familiemedlemmene i hele Norge uten at det koster noe. En NetCom Trådløs Familie kan ha inntil 6 medlemmer. Alle NetCom Trådløs Familie medlemmene kan benytte seg av BFO sin avtale med NetCom.

Årlig rabatt

Som medlem i BFO får du en årlig rabatt som fordeles med månedlige trekk på fakturaen. Hvis du velger å binde deg for 12 måneder kan du i tillegg velge mellom en rabattert telefon eller fri ringetid. Med fri ringetid får du årlig fradrag på telefonregningen. Se følgende tilbud:

YoungTalk

Månedssavgift	0,-*
Minuttpris	1,49
SMS	0,69
MMS	1,99

• Inkluderer 30 SMS per måned
• Inkluderer 10 MMS per måned
• Betal 200,- per mnd* og ring for hele beløpet
Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,69

NetCom YoungTalk

kr 250,- i årlig rabatt
– for deg som ønsker kontroll.

SmartTalk

Månedssavgift	0,-
Minuttpris	0,59
SMS	0,59
MMS	1,99

• Abonnementet forutsetter eFaktura
Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr. 0,69.

NetCom SmartTalk

kr 200,- i årlig rabatt
– for deg som ønsker lav ringepris og ikke trenger ny telefon.

ActiveTalk

Månedssavgift	129,-
Minuttpris	0,89
SMS	0,69
MMS	1,99

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr. 0,59.

NetCom ActiveTalk

kr 500,- i årlig rabatt
– for deg som ringer mye.

For flere tilbud og bestilling
gå inn på bfo.netcom.no
eller ring 984 49 900.
– gjelder også deg som allerede
er NetCom kunde.

Kamo bæreveske for PC!

I begynnelsen av februar lanseres en helt unik bæreveske for bærbar PC, verdisaker og øvelsesordre spesialtilpasset militære forhold. Vesken forventes til å bli en sterk kandidat til årets "må ha" gjenstand, der BFO har vært tidlig ute for å sikre sine medlemmers interesse.

Til stor nysgjerrighet på flere leirer, har prototyper av vesken blitt testet av 20 utvalgte soldater og befal. Vesken er konstruert for å være like anvendelig til kontorbruk som i felt, med hovedbruksområdet for oppbevaring av verdisaker, øvelsesordre og bærbar PC.

Det mest øyefallende med vesken er borrelåsfeste for navnestripe, samt eget feste for distingsjon. Vesken består av tre lommer. Hovedlommen rommer en bærbare PC-er med skjerm opptil 17 tommer eller en A4 perm. Sekundærlommen er tilpasset bærbar PC lader og mobiltelefon, mens ytterlommen er for oppbevaring av øvelsesordre og mindre gjenstander. Vesken leveres i norsk kamuflasjemønster av påkostet vannavstøtende cordura-materiale.

Vesken er designbeskyttet av Milrab, der det jobbes med en eksklusiv avtale for bruk av vesken til BFO-profilering. Vesken kan kjøpes gjennom BFOs egen web-butikk bfo.milrab.no for BFO-medlemspris kr 495.

Kjekt

MobiNote bærbart MediaCenter!

Mobinote DP7010 gir deg filmopplevelse med hele sju tommers skjerm å nyte filmen på. I tillegg har den musikkavspilling, TV-kobling og til og med mulighet for videoopptak.

"Skjermen er uovertruffen, med flott design, og rent fysisk osers spilleren av kvalitet." sier dinside.no Med en harddisk på 20 GB kan den lagre og spille av 30 MP4-filmer. Den har plass til 5000 MP3-filer og 20 000 av dine digitale bilder. I tillegg kan den brukes til stemmeopptak.

Det unike med Mobinote DP7010 er at du kan ta opp film og programmer rett fra TV-apparatet i MPEG-4 format. I tillegg kan du rippe DVD-samlingen din. Takket være USB2-teknologien går filmoverføringen svært raskt. Dermed har du med deg dine favorittfilmer i bilen, på flyet, på hytta og i båten. Bildekvaliteten til den 7 tommer store 16:9-skjermen er helt overlegen. Spilleren kan bli din for kun 1.795 kroner på BFO webbutikken bfo.milrab.no eller pr tlf.: 51 88 31 43

Belkin

Belkin lanserer nå en FM-stereosender som gjør det mulig for eiere av iPod- og MP3-spillere til å lytte til musikk gjennom bilens FM-radio.

Belkin TuneCast II FM kobles til hodetelefon-utgangen på musikkspilleren, og gjør det mulig å sende musikk over en ledig FM-frekvens. Boksen er intelligent og slår seg automatisk av dersom den ikke registrer et signal i løpet av 60 sekunder. Dette for å spare batteriene for unødvendig slitasje. Du kan kjøpe Belkin TuneCast II FM i butikkene nå, og den koster 495 kroner.

Ny Leatherman jaktkniv

Den ultimate jaktkniv - Multijaktkniven

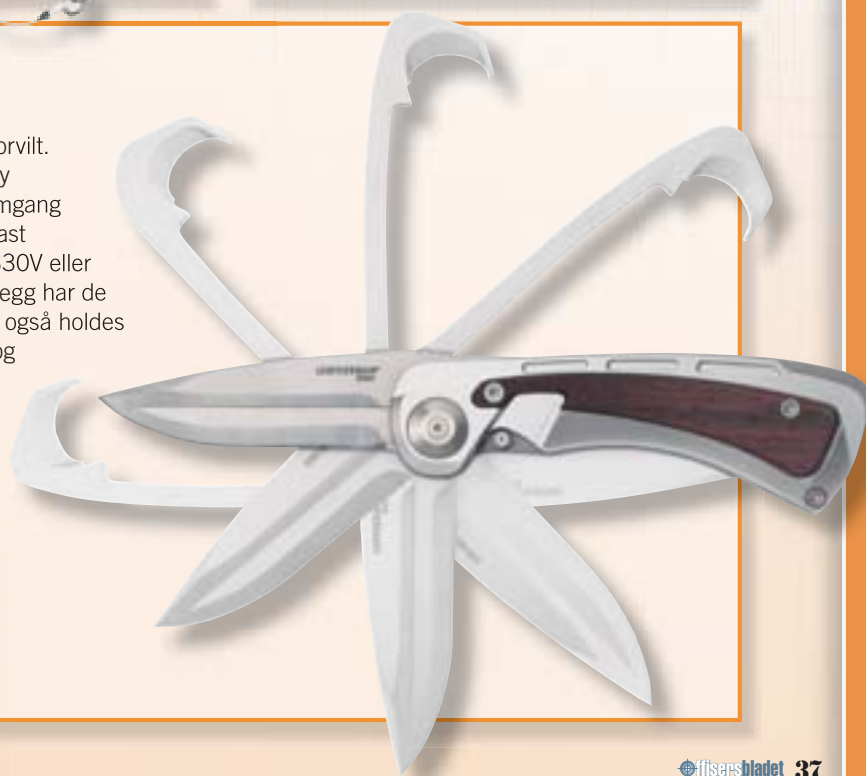
Leatherman har nylig lansert en ny serie jaktkniver for storvilt. Gjennom innovative løsninger setter Leatherman nå en ny standard også for jaktkniver – en multijaktkniv. I første omgang kommer det nå fire modeller – to foldekniver og to med fast blad. Alle modellene har knivblader av høykvalitetsstål (S30V eller 154CM) og integrert bukspretter (skjult i håndtaket). I tillegg har de to modellene med fast blad en svært robust bensag som også holdes skjult i håndtaket. Alle modellene leveres med slipestav og eksklusiv slire.

Samme garanti som multiverktøyene - 25 år.
Ca pris i butikk fra kr 1 400,- til 2 100,-

(Norsk importør: Trygve Alm A/S – tlf. 22 57 50 50
- www.trygvealm.no)

Data:

Bladlengder: 10.6cm for foldekniv – 9.5cm for fast blad
Vekt: 240g for foldekniv – 227g for fast blad

Altaværingen Ørjan Rubac (36) er
en av få norske jagerflygere på
F-16 kampfly. Han fikk jobben
vi andre bare drømmer om.

BLE JAGERFLYGER

Av Hanne Olafsen

Fenriken som tok i mot flyskolesøknaden til Ørjan Rubac, trodde nok neppe han var rette gutten for å bli en av Norges fremste jagerflypiloter. Med langt hår, sløvt blikk og "hippe" ungdomsklær så han i alle fall ikke ut som en aktuell kandidat. Så feil kan man ta. I dag, 14 år etter, er Ørjan jagerflypilot ved 331 skvadron i Bodø, hvor to av Norges tre jagerflyskvadroner har sin hjemmebase.

Tilfeldig

Guttedrøm nummer én er nettopp det å fly, og kanskje aller helst i et F-16, hvor fart og spenning er hovedingrediensene. Slik var det ikke med Ørjan Rubach fra Alta som i dag har sin arbeidsplass nettopp i cockpit på et jagerfly.

– Nei, jeg hadde ikke tenkt på det utover at jeg lekte med tanken da jeg gikk på gymnaset. Etter verneplikten jobbet jeg ett år som baker hjemme i Alta. Sivil pilotutdanning er jo så dyrt, men Forsvaret har sin utdanning med lønn, så da slang jeg bare inn en søknad, forteller han.

Det er han glad for i dag.

– Jagerfly er viktig for vår nasjonale sikkerhet og for å støtte det internasjonale samfunn. Og så er det jo vanvittig artig å fly da, smiler kaptein Rubach.

I dag er han 36 år, og har nettopp kommet tilbake fra USA etter tre år som flyskoleinstruktør.

– Jeg må innrømme at jeg lo i sikkert

ett minutt første gang jeg tok av med en F-16 igjen etter at jeg kom fra USA. En helt vannvittig følelse, sier Rubach engasjert. Distansen fra gutt til mann er ikke lang når det handler om fly. At det er moro og meningsfullt på en og samme tid er bare bra mener han.

Verdt et forsøk

Før Ørjan trakk i kongens klær, var han egentlig litt imot Forsvaret. Han likte ikke at folk skulle være slemme med hverandre og syntes det var dumt med «krig og fred og sånn».

– Etter ett år i infanteriet skjønte jeg hva militæret egentlig dreide seg om, sier han. Forsvaret er et maktmiddel, ja, men i en usikker verden er en nødt til å ha styrker som er villige til å kjempe – for fredens skyld, mener han. Det kan virke som at det å være jagerflyger bare er artig, men det er bare hva vi på utsiden ser. Det er krevende, slitsomt og hardt arbeid. Nei, det er nok ikke hvem som helst som kommer gjennom nåløye til slutt, men hvis en ikke prøver, har en i hvertfall ingen mulighet, mener Ørjan.

Trenger vår hjelp

– Men jeg er glad for at jeg har løst oppdragene uten bruk av våpen, for å side det sånn, sier Ørjan.

Det betyr ikke at jagerflyene fra Bodø, som i fjor deltok i skarpe oppdrag over Afghanistan, ikke gjorde jobben sin. Langt ifra.

– I ytterste konsekvens må vi jo bruke

våpen, for å drive selvforsvar på vegne av egne bakkestyrker eller de som skal gjenoppbygge det krigsherjede landet. De trenger hjelp, og da står valget mellom de snille og de som utøver makt og tortur. Det valget er enkelt, selv om det aldri vil være enkelt å ta livet av noen, understreker han.

Oftest er det heldigvis nok å fly lavt, bråke, og vise at flyene er i lufta.

– Det er gjerne nok til å skremme terrorister og krigsherrer som bidrar til at kvinner og menn i Afghanistan, som deg og meg, ikke har det bra, reflekterer Ørjan. Selv deltok han forrige gang da norske jagerfly hjalp det internasjonale samfunn, i 2003.

Liten "Top Gun-faktor"

Selv om han freser rundt på en Harley Davidson, er det likevel lite Top Gun-faktor over jagerflygeren Ørjan. Nesten litt irriterende lite. Alle med den legendariske filmen friskt i minne, husker den barske Tom Cruise som erobret hele verden og ikke minst sjarmerte alle kvinnene i senk. Rubac er så absolutt sjarmerende, ja, men mest av alt jordnær, gutteaktig voksen og ikke minst reflektert.

– Vi må være klar til å gjøre jobben, løse oppdraget. En må ha tenkt mye på dette på forhånd, noe jeg vet alle har. Vi har en jobb som kan ta livet av folk, og da må en ha gjort seg noen moralske tanker før en drar ut, sier han ettertenksomt. Likevel helt sikker på at norske militærstyrker jobber for freden, men er villige til å ta risikoen med å ta liv og ofre sitt eget.

VED TILFELDIGHET

Sessvollmoen – fagkompetetans

Fra å være en garnison for Brigade Sør på 50-tallet, til å bli infanteriets øvingsavdeling (IØ 1) fra 1977, er Sessvollmoen til tross for nedleggelsen av IØ 1, i dag større enn noen gang. Den har blitt Forsvarets høyborg for spesialkompetanse.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Da jeg i september bestemte meg for å ta en nærmere titt på virksomheten på Sessvollmoen, hadde jeg den "gamle" leiren i minnet, og regnet med at en hel dag skulle holde for å få meg alt. Det endte opp med fire dager over en periode på to måneder, rett og slett fordi det ikke var lett å koordinere slike besøk med det høye tempoet som til tider holdes på Sessvollmoen. Alle de besøkte avdelinger hadde utrolig mye de ville fortelle om, og med så mye fagkompetanse, ble besøkene så lærerike og spennende, at dagene dessverre gikk litt for fort. Morsomt var det også at mine tallrike besøk tydeligvis ble lagt merke til av en annen befalsorganisasjon, og som da også førte til at det ble laget en artikkel om noen av

avdelingene på Sessvollmoen. Det positive med lån av ideer, er tross alt at FKL og Sessvollmoen får bred omtale, og at samlingen av fagkompetanse og nisjekapasiteter blir satt på kartet.

Sessvollmoen

Fra 1977 ble Sessvollmoen en ren infanterileir, og det var Infanteriets Øvingsavdeling 1 (IØ 1) som skulle regjere på Sessvoll i mange år, men etter hvert kom Mysens transportavdeling og Gardermoen intendanturavdeling også til leiren. IØ 1 ble i nyere tid nedlagt, men leiren har til tross for det, stadig blitt bygget ut for å ta i mot innflyttende avdelinger. Sessvollmoen har det siste tiåret blitt en garnison med svært variert virksomhet, og med personell fra alle forsvarsgrener. Det er rundt 500 befal, vervede og sivile innenfor gjerdene, og i perioder like mange soldater.

Offisersbladet møtte stabssjef FKL oberst Oddvar Haagenen, som orienterte kort om organisasjon, drift og utfordringer. Virksomheten ved FKL er i følge stabssjefen faglig sett meget variert, og kravet om leveranser både nasjonalt og internasjonalt,

Stabssjef FKL, oberst Oddvar Haagenen.

er i ferd med å bli en utfordring når blant andre FLO med sin nedbemanning sliter med leveransene, og FKL enda ikke er fullt bemannet. Haagenen understreket imidlertid at tilbakemeldingene på FKLs leveranser til nå har vært meget gode. Han ga også ros til Forsvarsbygg, FLO og FSAN for et utmerket samarbeid. En annen utfordring Haagenen nevnte var et svært høyt antall kursdøgn, og at FKL i hektiske perioder ikke har overnattingsplass til alle. Haagenen håper på midler til å bygge nye kaserner, slik at de store utgiftene de har til hotellovernattinger for kursdeltagere kan reduseres.

Følgende avdelinger er nå godt etablert på Sessvollmoen:

- Forsvarets sanitet(FSAN)
- Forsvarets kompetansesenter for logistikk(FKL) herunder:
 - o Forsvarets ABC skole
 - o Forsvarets ammunisjons- og EOD-skole
 - o Forsvarets kompetansesenter for vognførerutdanning
 - o Forsvarets logistikkskole, inklusive Transportkompaniet/MOVCON, bergningsseksjonen og Forsvarets tekniske befalskole
 - o Forsvarets militærpoliti avdeling
 - o Forsvarets hundeskole(Hauerseter leir)
- Forsvarsbygg
- FLO Base Viken

Forsvarets Ammunisjons- og EOD skole (FAES)

FAES ble opprettet 1. august 2005 på Sessvollmoen og er en sammenslåing av ammunisjonsutdanningen ved LOGUKS og Forsvarets Ammunisjonsskole på Kjevik. FAES er Forsvarets kompetansesenter og utdanningscenter innen ammunisjonsforvaltning og EOD. I tillegg skal de stille operative EOD-elementer, inntil kompani størrelse klar til nasjonal beredskap og internasjonale operasjoner. Ved behov stiller også Forsvarets EOD-ressurser til støtte for Politiet i forbindelse med rydding av eksplosiver på sivil område. Eksplosivryddere vil også kunne støtte Politiet for rydding av terrorbomber (IED'er). Antall EOD-oppgaver i Norge i 2006 var ca 250 landoppgaver, og ca 150 sjøoppgaver. Disse oppdragene løses av EOD-operatører fra FAES, Marinens Dykkerkommando(MDK), Luftforsvarets basesett og enkeltpersoner med nødvendig kompetanse rundt om i Norge. FAES står dessuten for utdanningen og sertifiseringen av alle operatører, og har fagansvar innen EOD-tjenesten i Forsvaret.

Vakta på Sessvoll har ikke fått mndre å gjøre med årene.

ens høyborg

EOD-kompaniet

Offisersbladet fikk i oktober en omvisning og orientering i lokalene til FAES. Unnskyld meg jenter, men dette er "guttedrøm", der det meste dreier seg om ammunisjon, bomber, granater og høye smell. I store haller fant vi hyllemeter med tusenvis av granater, bomber og miner, som brukes i undervisningen. Den avanserte "thEODor" ble også demonstrert, et lite fjernstyrt og beltegående kjøretøy som brukes

THEODOR, her vist frem i Riga.

til å detektere og uskadeliggjøre farlige sprenglegemer med vannkanonladninger eller eventuelt den påmonterte hagla. I tillegg til den solide beskyttelsesdrakten, viste også gutta frem sine meget avanserte vernedrakter, som med innvendige oksygenflasker, kan brukes på oppdrag i områder der det er fare for ABC-forurensninger. Vårt EOD-personell besitter i dag en spisskompetanse i verdensklasse, og denne nisjekapasiteten er meget etterspurt både militært og sivilt, så vel nasjonalt som internasjonalt.

Kompanisjefen, major Ivar Selvig var ikke tilstede, når Offisersbladet var på besøk ved FAES, men i Latvia en måned senere, traff vi både han og gutta som tidligere hadde vist frem materiellet på Sessvoll. Major Ivar Selvig, "thEODor" og 8 mann forberedte nemlig det norske EOD-bidraget under NATOs toppmøte i Riga i november 2006 (se artikkel i Offisersbladet nr 7/2006). Dette er et NRF-7 oppdrag kunne major Selvig fortelle Offisersbladet. Selvig viste oss også rundt på den Latviske minerydderskolen, som er bygd opp med stor hjelp av norsk ekspertise.

Kompetanse og nerver av stål

Fullt oppsatt har kompaniet 18 spesialutdannede offiserer og grenaderer.

Minerydder i aksjon i Afghanistan.

Dette er mennesker med minimum 6 måneders utdanning og lang fartstid innen faget, sa Selvig. Dessuten må de være praktiske av legning, kunne improvisere, samt ha evnen til å bevare roen i stressede og farlige situasjoner. For å bli en dyktig EOD - operatør må man i følge Selvig, ha flere års erfaring. Norsk EOD-personell med sitt avanserte materiell, vil nok ikke bli mindre etterspurt i fremtiden, for NATO har stor underdekning på denne kapasiteten, og kampen mot terrorhandlinger ser ikke ut til å bli mindre.

Forsvarets Hundeskole(FHSK)

Sjef Forsvarets Hundeskole, orlogskaptein Ole K. Auten.

Offisersbladet ble i desember mottatt på Hauer seter av sjefen for FHSK, orlogskaptein Ole K Auten. De gamle brakkene i Hauer seter leir er pusset for å gi plass til 11 befal og 8 vernepliktige hundeførere. FHSK er organisert med ledelse, fag- og utviklingsseksjon, (seksjonssjef, Instruktør og Veterinær m/stab og 8 vernepliktige hundeførere), en dressurseksjon(seksjonssjef, 4 Instruktører/ dressører), samt en kursseksjon(seksjonssj, 4 Instruktører). Auten var rask med å vise frem den nybygde og moderne kennelen, som huser alle hundene i troppen. Der bor det flest

schæfere, men også noen andre raser, alle spesialtrene de på utføre alt fra rene vakt og patruljeoppdrag, til søk etter narkotika og sprengstoff. De fleste av oss har vel møtt Forsvarets hunder i løpet av vår tjeneste i Forsvaret, og det er imponerende å se de i aksjon sammen med sine hundeførere.

Auten understreket at han ikke leder fersk avdeling, for den ble nemlig formelt opprettet ved stortingsvedtak i 1953. Forløperen til dette var opprettelsen av hundetjeneste i Politistyrkene i Sverige under 2. verdenskrig. I tiden fram til 1959 var FHSK lokalisert i Ski, og deretter på Rauøy utenfor Fredrikstad. I 1959 ble skolen flyttet til Seiersten skanse i Drøbak, der den ble liggende til 2003. I perioden 1960- 2001 var skolen underlagt Sjøforsvaret, men det har hele tiden vært fokus på leveranser til hele Forsvaret. I 2001 ble FHSK overført til Hæren som en avdeling i "Hærens utdannings- og

Hundeseksjoner på rekke og rad i den moderne kennelen.

kompetansesenter for logistikk", LOGUKS, og flytting til ny lokalisering ble planlagt. I 2003 flyttet virksomheten til Hauer seter leir, og i 2004 ble FHSK en del av FKL, og er nå på riktig organisatorisk nivå i forhold til at skolen leverer en FELLE operasjonsstøtte-ressurs til FMO.

Orlogskaptein Auten fortalte Offisersbladet at Hundeskolen så absolutt er en joint avdeling, med befal og soldater fra alle forsvarsgrener, og med oppdrag for hele Forsvaret i inn- og utland. Videre fortalte han at FHSK rekrutterer, anskaffer og avler egne tjenestehunder, og selv velger

Hundefører og hund på søk etter narkotika.

Eksplosivhund med korrekt antrekk i Afghanistan.

ut de mest egnede hundene. I tillegg til rene administrative oppgaver, gjennomfører de grunnleggende og videregående kurs for hunderørere i tillegg til utdanne tjenestehunder. De har over 100 elever på hundeførerkurs i året, og leverer 10 godkjente tjenestehunder i året. Jeg er glad for at jeg har så faglig dyktige medarbeidere med meg i utførelsen av vårt oppdrag, avsluttet orlogskapteinen.

Forsvarets Kompetansesenter for vognførerutdanning (FKV)

FKV er ansvarlig for all vognfører og instruktørutdanning i Forsvaret, og utdanner alene over 2.000 sjåførere til Forsvarets forskjellige kjøretøy. Mange av kursene fører frem til sertifikater som soldatene må ha i sin tjeneste, men også kan få god bruk for i det sivile. Kursporteføljen ved FKV er på ca 25 forskjellige kurs, fordelt på kjøreskolene på Bardufoss og Sessvoll. I tillegg skal staben ved FKV utarbeide reglementer, utdanningsprogram, samt foreta kompetanseutvikling og

Å kjøre i terreng krever øving/god erfaring.

Major Flatlandsmo i kontrollrommet for kjøresimulatoren.

faglig oppfølging med mer. Den største utfordringen til FKV i 2007, vil være at oppdragsmengden er vesentlig større enn de ressurser de rår over. Mangelen på kvalifiserte instruktører er kanskje lettest å peke på.

Offisersbladet hadde ikke noe problem med å se at aktivitetsnivået var meget høyt, for inne på området tusset det av lærevillige og kjøreglade soldater som fikk opplæring på forskjellige kjøretøyer, og kjøretøyer er det jo nok av. Problemet er mangelen på instruktører. Dessuten kommer det et nytt EU-direktiv, som øker obligatorisk antall utdanningstimer fra 100 til 280 timer på kjøreopplæringen.

Det var som en kjøretur i virkeligheten.

Inne i FKVs moderne haller og klasserom, lot sjef FKV major Flatlandsmo Offisersbladet teste den avanserte kjøresimulatoren. Et originalt lastebilførerhus, 180 graders filmrerrett og høy lyd, sørget for en svært virkelighetsnær kjøreopplevelse i tett trafikk. La meg si det enkelt – jeg holder meg heretter til personbil. Innsparingspotensialet ved bruk av kjøresimulatoren er faktisk på hele 35%.

Forsvarets tekniske befalsskole

Lærlingene samlet etter opptak.

I begynnelsen av september 2006, skrev 19 elever under en lærlingkontrakt som sikret de en solid 2-års utdanning innen henholdsvis bilmekanikk og våpenteknikk. Kaptein Tore Martin Solvang som er befalsskolesjef, uttalte til Offisersbladet at han var meget glad for den positive utviklingen med stadig flere som starter på denne utdanningen. Dette er kritisk kompetanse for Forsvaret, og det er stor mangel på teknikere og mekanikere, sa Solvang.

Foran seg har de noen hektiske og lærerike år, der de får generell studiekompetanse og lederutdanning. De vil i to år ha status som befalsskoleelever, og i det tredje året vil de bli utplassert i FLO på sentrale verksteder, der de også tar fagprøven og får sitt fagbrev. Etter tre år, blir de utplassert ved operative avdelinger med sersjants grad. Befalsskolesjef, kaptein Toe Martin Solvang, sa i en kommentar til Offisersbladet, at selve opptaket til disse to linjene kommer for sent. Etter Felles Opptak og Seleksjon (FOS), får de ikke svar på om de kommer inn på befalsskolen før 11. august. Den generelle søknadsfristen for blant annet sivile lærlingsplasser, er 1. mars, og mange får tidlig tilbud fra sivile bedrifter som ønsker seg lærlinger. Flere velger dette i stedet for å måtte gå gjennom tøffe opptaksruker, og risikere at de ikke kommer inn på Forsvarets lærlingordning. Konkurransen fra det sivile samfunn er tøffere i dag enn tidligere, så vi må kanskje vurdere å kjøre opptak på et tidligere tidspunkt, sier Solvang.

Offisersbladet ble under omvisningen ledet gjennom trivelige og lyse undervisningslokaler, og godt utrustede haller med alt det en lærelysten befalsskoleelev/lærling kan ønske seg. I tillegg til teoretisk

levene "mekker" på lastebilmotor.

Elever på våpenteknisk studerer granatkaster til AG3

og praktisk teknikk/mekanikk, gjennomfører det moduler hvor militære grunnferdigheter, og lederutdanning står i fokus.

Forsvarets Militærpolitiavdeling (MPA)/befalsskolen

Sjefen for Forsvarets Militærpolitiavdeling er fagsjef Militærpoliti i Forsvaret. MPA utdanner MP - soldater til Hæren, Sjø- og Luftforsvaret, i tillegg utdanner de Militærpolitibefal til Forsvaret (befalsskole). De utvikler materiell, taktikk og teknikk for MP i Forsvaret, og forvalter beredskapsavdeling for internasjonale operasjoner. I tillegg trener de Militærpoliti som skal tjenestegjøre i internasjonale operasjoner. Offisersbladet konsentrerte seg om befalsskolen for MP under besøket på Sessvoll, men kommer tilbake med en artikkel på et senere tidspunkt, der den meget utstrakte og viktige tjenesten MPA med sine 80 befalingsmenn/ kvinner og 75 operative soldater utfører i Forsvaret fra Sør til Nord.

Befalsskolen

Gruppeoppgave og veiledning på MP-befalsskolen

Offisersbladet møtte 14 MP-befalsskole-elever i MPA sine undervisningslokaler. Fem av elevene var jenter, en kvinneandel på et nivå som Forsvarsministeren kan like. Befalsskolen er ettårig, og har en blanding militære fellesfag og rene MP-fag, og den utdanner MP-befal til Hæren og Luftforsvaret. På besøksdagen hadde elevene undervisning i ordreutvikling/fempunktsordre, og instruktør kaptein Stian Jensvoll og fungerende troppsjef fenrik Jøran Ingebrigtsen, delte sine kunnskaper med elevene.

MP-motorsykler skal de også kunne kjøre.

I samtale med fenrik Ingebrigtsen, kunne han fortelle Offisersbladet at utdanningen er delt inn i to nivåer. Nivå 1 er rettet mot grunnleggende militære ferdigheter 50/50 teori og praksis, men nivå 2 mer går inn på praktisk avhørsteknikk, åstedslære, taktisk/teknisk etterforskning.

Etter fullført befalsskoleutdanning blir de nyutdannede MP-sersjanter sendt ut til avdelinger i hele landet, og er de heldige, kan de få med seg tjeneste i internasjonale operasjoner. Etter pliktåret er det fortsatt mange som velger å fortsette i Forsvaret, men mange velger også en karriere i Politiet. Søkere til Politihøgskolen som har MP-befalsskole fra Forsvaret er populære, og stiller i følge Politihøgskolen meget sterkt blant andre kandidater. Dette sier mye om den solide utdanningen og erfaringen de har med seg fra Forsvaret.

Bergningsseksjonen for Forsvarets logistikkskole

Offisersbladet møtte major Elvestuen og løytnant Hermansen i lokaler til det som før bare gikk under betegnelsen Bergnings-skolen. Foruten undervisning på bilberging under alle slags forhold, drives også utvikling av bergingskonseptet og utvikling/oppdatering av Forsvarets bergingsvogner. På bergningsseksjonen utdannes 40 elever hver uke blant personell som skal til Afghanistan, dessuten kjører de på grunn av sin kompetanse på bergning av kjøretøyer, stadig kurs for sjåførere på NAF og Falck sine bergningskjøretøyer. Offisersbladet ble med ut i et svært gjørmete øvingsområde i oktober, og var vitne til at bergningsseksjonens offiserer instruerte personell fra både NAF

Også sivile lærer bergning av Forsvaret.

og Falck i en svært krevende praktisk rundløype med innlagte utfordringer. Bergningsseksjonen har et utvidet samarbeid med Statens Vegvesen, og er med i et forum som kalles Bransjeutvikling for Bilberging.

Egenutviklet bergningsvogn – NM 154 F1

Det siste året hadde Bergningsseksjonen selv utviklet og bygd opp to bergningsvogner i toppklasse. De hadde så stor kapasitet, og var så "kompetente", at de ganske raskt ble beordret til tjeneste i Afghanistan. Arbeidet er nå i gang med å bygge opp to nye vogner, som begge blir bygd med utgangspunkt i en Scania 113. Utgaven får etter ombygging betegnelsen NM 154 F1. Den får pansret kjørehus, forsterket hjuloppheng, skyteluke med MG-feste (Vinghøg),

aptein Jørgensen (t.v.) og fenrik Nareno (t.h.) utdanner soldater til henholdsvis drivstoffgruppen og vannrensegruppen. Det utdannes 60-70 elever i året. Et vannrenseflak (containerlignende system som heises på plass på lastevogn). Det kan produsere utrolige 400.000 liter vann i døgnet, og kan gjøre saltvann om til ferskvann. Med litt hjelp fra høyere makter, kunne de sikkert også gjort vann om til vin.

spesialbygde zargeskasser til verktøy etc, ekstra blålyssats, egen belysningssats m/ aggregat, egen redningssats med hydraulisk metallklippesaks og tang, samt aksellastfordeler som flytter tyngdepunktet ved tunge slepeoppdrag. Alt dette utvikles og bygges imponerende nok av gutta på Bergningsseksjonen. Det var ikke med lite stolthet at vogna ble rygget ut av garasjen slik at Offisersbladet kunne ta den i nærmere øyesyn.

Transportkompaniet og MOVCON

Forsvarets spisskompetanse innen transport og transportkontroll er i dag en del av Forsvarets logistikk-skole på Sessvoll. Transportkompaniet har med sine tre transporttropper og stabstropp, et stort antall kjøretøyer, som kan støtte avdelinger med det meste av det som skal transporteres. I tillegg har transportkompaniet en bergningskapasitet med sine to kraftige bergningsvogner. Kompaniet med major Roar Mikkelsen som kp.sjef, har deltatt på en rekke øvelser både her hjemme og i utlandet. Samtidig kjører øvinger med tanke på deres kommende NRF 8 oppdrag. Transportkompaniet kan ikke tilby en samlet kapasitet til NRF 8 – kun en tropp, da Hæren har lagt beslag på resten av kapasiteten. En slik oppsplitting har så vidt Offisersbladet vet, skapt noe frustrasjon i kompaniet.

Transportkontroll, for de fleste kjent som MOVCON, er i utgangspunktet en sidesilt avdeling i forhold til Transportkompaniet. Den drives i dag av deployeringsseksjonen i FKL, og består av 8 personer som til daglig ivaretar Forsvarets behov for helhetstenkning når våre avdelinger skal gjennomføre større forflytninger, både nasjonalt og internasjonalt. Offisersbladet møtte kompanisjefen, major Stig Hårstad på hans kontor, som bar tydelig preg av høyt tempo, med pakninger og utstyr fra siste øvelse, fortsatt litt utover gulvet.

Internasjonalt fokus

Forsvarets avdelinger alltid hatt behov for å kunne forflytte seg raskt både nasjonalt og internasjonalt. Dette blitt håndtert med ulike transportmidler, og transportavdelinger, men det er MOVCON som sørger for at hele forflytningen går så raskt og knirkefritt som mulig. Det innebærer alt fra tilrettelegging i forkant, og kontroll og gjennomføring av transporten av materiellet og personellet, helt frem til bestemmelsesstedet. Eksempler på et typisk MOVCON-oppdrag, var forflytningen av hele Telemark bataljon fra Rena til øvingsområdet i Nord-Tyskland noen år tilbake. MOVCON var også ansvarlig for transporen av våre MTBer til Kyprosområdet nå nylig. Under NRF 7 sin øvelse på Kapp Verde øyene utenfor Afrika,

Fra øvelsen i Kapp Verde.

Foto: MOVCON

Gutta fikk også støtte av helikopter på Kapp Verde.

Foto: MOVCON

Sjef MOVCON, major Stig Haarstad

deltok også MOVCON. Major Haarstad kunne fortelle om svært hektiske dager med forberedelser og øvingsaktivitet hjemme og ute. Med en så god, og av den grunn etterspurt kapasitet, blir det kanskje litt for mange døgn borte fra familien i løpet av et år, sa Haarstad. Men gutta er i følge Haarstad svært glade i jobben sin, og står på for å løse ethvert oppdrag som kommer. Nå er det NRF-8 vi øver og forbereder oss på avsluttet han.

Forsvarets Sanitet (FSAN)

Fagavdelingen ved FSAN Fagavdelingen består av ni kontorer som driver forskning og utvikling innenfor områder som blant annet traumatologi, flymedisin, dykkermedisin og katastrofepsykiatri. Avdelingen har kontorer og underkontor praktisk tatt over hele landet.

Veterinærinspektoratet ved FSAN

Inspektoratet ledes av Veterinærinspektøren

for Forsvaret (VETINSP), som også er sjef for Veterinærkorpset (VK). Hos VETINSP finnes Kontor for Næringsmiddelhygiene og Kontor for Dyrehelse og miljøvern. De utfører stadig kontroller, og det gjennom disse kontrollene at Veterinærinspektøren forsikrer seg at mat og drikke til Forsvarets personell er helsemessig trygt, at Forsvarets tjenestehunder har tilfredsstillende forhold, og at Forsvarets virksomhet ikke forårsaker unødige lidelser hos dyr. De skal også passe på at Forsvarets virksomhet ikke importerer/eksporterer smittsomme dyre-, fiske- og plantesykdommer. Forsvarets Hundeskole som ligger under FKL, er plassert på Hauerseier, og får ofte besøk og oppfølging av veterinærer.

Forsvarets felles sanitetstyrker

For å redusere den helsemessige risiko ved operasjoner ble Forsvarets felles sanitetstyrker opprettet 1. august 2005. Avdelingen skal sette opp og dyktiggjøre sanitetspersonell for innsats til støtte for militære operasjoner, nasjonalt og internasjonalt. Til daglig er avdelingen delt i "Forsvarets sanitetsskole" og "Forsvarets innsatsstyrke sanitet", og utgjør en kadre for den militære sanitetsmessige innsats som planlegges. I tillegg til å være en militær kapasitet utgjør avdelingen en betydelig samfunnsmessig ressurs ved at kompetent personell og terrenggående materiell er lokalisert sentralt på Østlandet.

Forsvarets sanitetsskole driver utdanning innen avansert førstehjelp og traumatologi i militære scenarier. Skolen er delt inn i tre avdelinger: Kurssenter, Utdanningskompani og Utdanningsstøtte. Forsvarets sanitetsskole (FSSK) har to hovedfunksjoner. Den ene er å kvalifisere soldater og befal til å bli dyktige feltsoldater med tidsriktig sanitetskompetanse. Skolen utvikler programmer og læremidler som til enhver tid skal være i henhold til militær og sivil standard. Da vi trener avdelinger som skal tjenestegjøre i andre land i et internasjonalt miljø, må vår utdanning være tilpasset de til enhver tid gjeldende internasjonale retningslinjer. Dette stiller store krav til de som tjenestegjør ved skolen.

Den andre hovedfunksjonen for skolen er å kunne stille sanitetsstyrker til innsats nasjonalt og internasjonalt. Dette gjør at alt personell på skolen må ha oppdatert sanitetsmessig og militær kompetanse. Dette oppnås gjennom kontinuerlig trening og hospitering ved sivile og militære sanitetsenheter.

Forsvarets Sanitets Innsatsstyrker (FIST-SAN) er en del av Forsvarets Felles Sanitetsstyrker (FFSS). FIST-SAN skal organisere den gripbare delen av Forsvarets sanitets (FSAN) bidrag til operasjoner og øvelser, i fred, krise og krig for alle forsvarsgrener.

FIST-SAN består av:

- Operasjons- og plankontor (med rekrutterings-/personellkontor)
- Sanitetsrekognoseringsenhet
- Lett Innsatssykehus (Kirurgisk Enhet)

Offisersbladet møtte sjefen for FIST-SAN oberstløytnant Gregersen på Sessvoll i januar 2007. Han har selv deltatt i mange misjoner, og er glad for å ha så mange dyktige fagfolk rundt seg i gangene på FSANs moderne bygninger. Gregersen ga i løpet av samtalen uttrykk for en viss frustrasjon over ressursmangler, og personellslitasjen (se leserinnlegget i denne utgave). Han kunne fortelle at organisasjonen er under utvikling og at det skal bygges opp flere gripbare enheter slik Forsvaret ønsker. Dette er enheter som skal være i stand til å yte støtte til førstehjelpsbehandling, evakuering og etablere og drive feltsykehus med mange medisinske funksjoner i et operasjonsområde. Videre skal enheten være i stand til å forestå evakuering av pasienter til sivile sykehus for endelig behandling, også for avdelinger som opererer i utlandet. En del av vår kapasitet vil også kunne nyttes i tilfelle nasjonale ulykker og/eller katastrofer.

Offisersbladet fikk se medevacenheten som deltok i forbindelse med NATOs toppmøte i Riga i slutten av november 2006 (se artikkel i Offisersbladet nr 7/2006), med det avanserte medisinske materiellet som var spesialmontert i 339 skvadrons to helikoptere. Offisersbladet møtte spesialsykepleier Hilde Hauge på den nedlagte flyplassen utenfor Riga, men også under sitt besøk på ved FSAN på Sessvollmoen i januar. Hauge har lang fartstid med luftevakuring, både

med helikopter og med spesialriggede fly utlånt fra SAS/Braathens. Offisersbladet har tidligere også skrevet om øvelse "Samaritan", som nettopp bruker sivile passasjerfly, og eventuelt C-130 Hercules, for å evakuere sårede.

FIST-SAN skal også støtte Forsvarets operative ledelse og forsvarsgrenene i forbindelse med planlegging og gjennomføring av øvelser og operasjoner. Vi skal også sørge for innsamling av sanitetsfaglige og medisinske informasjon om operasjonsområder, og om nødvendig gjennomføre sanitetsmessig rekognosering i forbindelse med operasjoner. Vi har en egen enhet som sørger for dette, sa Gregersen til Offisersbladet. Rekognoseringsarbeidet utføres i tett samarbeid med andre aktører som Etterretningstjenesten, FOHK og sanitetsmiljøene i forsvarsgrenene. I tillegg er tett samarbeid og koordinering med den medisinskfaglige ekspertisen i FSANs fagavdeling. Foruten nasjonal tjenestegjøring og tilstedeværelse, deltar sanitetspersonell nå i Kabul, Mazar-e-Sharif, Meymaneh, Libanon, Sudan (under planlegging), med alt fra leger, kirurger, kirurgisk team, anestesileger, veterinærer, sykepleiere, spesialsykepleiere, og medics.

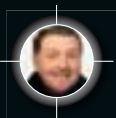
Trangt å behandle skadete i en Sanitets-SISU.

Spesialsykepleier Hilde Hauge i MEDEVAC-helikopter fra 339 skvadron, under NATO-opdrag i Riga.

KRIGERSK NORD KOREA

En ensom sør-koreansk soldat står på vakt i stummende mørke midt i en tunnel. Hans eneste trøst i ensomheten er en sveivetelefon, betonghindere og metervis med piggrådkveiler dekorert med dynamittgubber. Vi befinner oss på grensen mellom Nord-og Sør Korea.

Av **Tor Husby**
Foto **SCANPIX**

Tunnelen ble bygget av nord-koreanerne langt inn i Sør Korea, er bred nok til at kjøretøyer og panservogner kan passere og ble oppdaget på 1970-tallet midt i det såkalte jerntriangleket der det raste særlig harde kamper under Koreakrigen. En annen tunnel ble også funnet flere kilometer unna takket være systematisk boring. På mitt spørsmål til den underjordiske lytteposten om de noen gang ser bevegelser på den andre siden, svarer han nei, men av og til hører de lyder inne i mørket.

Hvor mange tunneler som fortsatt ligger uoppdaget, klare til å spy ut nord-koreanske styrker i ryggen på den sør-koreanske hæren, er opp til den enkelte lezers fantasi. Sammen med nord-koreanske troppekonsentrasjoner på ca. 750.000 mann langs den 38. breddegrad og en lang rekke militære raids inn i sør med miniubåter, spesialstyrker og agenter siden 1950-tallet viser eksemplene med infiltrasjonstunnelene Nord Koreas evige krigerske sinnelag mot sine brødre i sør. Erobring av Sør Korea med makt har vært mål nr. 1 siden Nord Korea ble grunnlagt i 1948. Prioriteringen står ved lag trass i at Koreakrigen 1950-53 la halvøya øde og trass i at Nord Korea opplevde selvpåførte hungerekatastrofer med kanskje tre millioner ofre på 1990-tallet. Til sammenligning krevde Koreakrigen ca to millioner liv.

Man skulle tro at slike tap ville få regimet til å endre kurs. Landet burde ha alt å vinne med å strekke en forsonende hånd til resten av verden. Men dessverre har ikke sosialdemokratisk velferdstenkning vært Pyongyang-regimets sterke side.

Verdens farligste

Etter Jernteppets fall er grensen tvers over Koreahalvøya verdens farligste. Den er i allfall ikke blitt mer stabil etter testingen av Nord Koreas nye langdistanseraketter i juli og sprengningen av den første atombomben i oktober. Atomsprenghningen er dårlige nyheter for Korea, regionen og for resten av verden. Størst er faren for at Iran, som har en president som vil utslette Israel fra

kartet, vil fordoble anstrengelsene med å utvikle egne atomvåpen når han ser at ingen hindret Nord Korea i å gjøre det. Iran unnlot megetsigende å fordømme den nord-koreanske atomsprenghningen i FN. Den kalde krigen hadde sine sider, men atomvåpnene var under fast kontroll og det samme var konfrontasjonen mellom øst og vest.

Kim Jong Il kan ha anskaffet atomvåpen for å gi regimet en ekstra livsforsikring og noen tror at atomvåpen gjør atommaktene forsiktigere. Dette er jeg uenig i. Sett på bakgrunn av Nord Koreas uberegnelighet og "brinkmanship" gjennom snart 60 år fremstår nye trusler mot Sør Korea og Japan som det mest sannsynlige scenario. Pessimister, som alltid får rett når det gjelder Nord Korea, frykter at salg av atomvåpen til andre regimer eller terrorgrupper i verste fall også kan bli en realitet. Eksport av våpen, missiler og missilteknologi til tvilsomme regimer i Midt Østen har i årevis vært en viktig inntektskilde for Nord Korea. Fristelsene til å gjøre det skikkelige varpet for landet, som økonomisk er på knærne, kan bli uimotståelig. USA synes å være mer bekymret over denne muligheten enn over den kjernefysiske eksplosjonen. President Bush har egentlig få militære valgmuligheter selv om han ikke har avskrevet å ty til vold i siste instans. Seoul, med sine 11 millioner innbyggere 48 km sør for den 38. breddegrad, har i årevis vært et gissel for Nord Koreas arsenal av missiler og tungt artilleri. Spillet er blitt langt farligere når atomvåpen kommer inn i arsenalet. Reaktorene i nord kan saktens bombes, men vet USA hvor Kim Jong Il gjemmer atombombene? Det låter til at et element av forsiktighet har sneket seg inn i Det hvite hus der Bush har gjort det klart at han ikke går inn for regimeforandring – hverken i Pyongyang eller i Teheran. Dessuten er det duket for forhandlinger mellom USA og Nord Korea.

Smertefull omvurdering

Pyongyangs Nodong-missiler har i flere år ikke bare dekket den koreanske halvøya, men også store deler av Japan, inklusive Tokyo. I det fjerne ligger trusselen om at det

største missilet – Taepodong - kan utvikles til å nå den amerikanske Stillehavskysten. Hvis dette skjer, kan Japan bli utsatt for en klassisk kjernefysisk utpressing der japanerne kan bli usikker på hvordan USA vil reagere hvis Washington risikerer atomangrep ved å komme Japan til hjelp.

Nord Koreas fremste avhopper gjennom tidene, sjefsideolog Hwang Jang Yop, har gjentatte ganger ropt et varsko om at regimet har planlagt å angripe Japan hvis en ny Koreakrig skulle bryte ut. Hwang var ansvarlig for juche-ideologien, var sjef for Kim Il Sung universitetet og tok seg personlig av utdanningen av Kim Jong Il. Hwang hoppet av i Beijing i 1997 i protest mot den økte militære innflytelsen og den krigerske utviklingen han så utvikle seg. Han karakteriserer diktatoren, som arvet makten fra sin far Kim Il Sung i 1994, som politisk og kunstnerisk begavet. Han har også en rask hjerne, vant til å ha JA-mennesker rundt seg, er utålmodig, har et voldsomt temperament og beundrer Hitler. Med andre ord en nokså lite betryggende blanding.

Forrykker balansen

Det nord-koreanske missilarsenalet kombinert med atomspenghoder forrykker den sikkerhetspolitiske balansen i regionen.

A MED A-VÅPEN

Professor Zhu Feng ved Beijing universitetet frykter at Øst Asia heretter kan bli farligere enn Midt Østen og kaller atomspengningen et slag i ansiktet på Kina. Og det ganske ufortjent. Ikke bare reddet Kina regimet i Pyongyang da hundretusner av kinesiske soldater intervenserte senhøstes 1950 da general MacArthurs styrker nærmet seg Yalu-elven i nord, men Kina har dessuten i mer enn 50 år trofast forsvart Nord Korea i FN og andre internasjonale fora og forsynt det med energi og mat. Hva man får igjen, er økt krigsfare i regionen som kan gjøre det vanskeligere for Kina å nå sine ærgjerrige økonomiske mål.

Det vitner om en særegen kortsiktighet, eller stormannsgalskap, at Kim Jong Il legger seg ut med Beijing, som siden Sovjets fall i 1991 har vært Nord Koreas eneste støtte i verden. Forholdet er nå blitt betydelig forverret. Ifølge "Time" har kineserne bl.a. hindret Nord Korea å bruke kinesisk luftrom for fly til Teheran. Som viktigste bidragsyter når det gjelder mat og energi har Kina sterke pressmidler overfor Pyongyang. Men Beijing kan ikke klemme til for hardt, da kan regimet falle og skape kaos av dimensjoner langs grensen. Beijing later til å være mer redd for det, enn Kim Jong IIs atombombe. Kineserne ser ut til å ha funnet en middelvei

ved å ha tvunget nord-koreanerne tilbake til seksmaktsforhandlingene i Beijing. Under kinesisk ledelse har USA, Russland, Japan og de to koreanske statene forhandlet om kompensasjoner til Nord Korea hvis det gir avkall på å utvikle atomvåpen. Pyongyang avbrøt forhandlingene høsten 2005.

Japansk debatt

I Japan, som lenge har følt seg truet av Nodong-missilene og tråkket på tærne av nord-koreanske spionskip, missiltester og bortføring av japanske borgere, innførte man prompte egne sanksjoner mot Nord Korea i oktober. Ingen nord-koreanske skip får anløpe Japan og all eksport til landet stanses. Dette vil svi. Japan er Nord Koreas tredje største handelspartner. Atomspengningen sparket dessuten i gang igjen den gamle debatten om å forandre MacArthur grunnloven som forbyr landet å ha annet enn "selfforsvarsstyrker". Men forbudet har vært tøydt litt på og det japanske forsvar er relativt lite, men moderne og deltar i stigende grad i utenlandsoperasjoner. I opinionen høres det endog røster om forkjøpsangrep mot Nodong-batteriene. Alt tyder på at det heretter vil bli mer fart i japansk opprustning og militære samarbeid med både USA og Sør Korea. I flere år har dette vært under

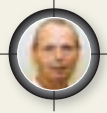
opptrapping. Ikke minst vil arbeidet med å utvikle et missilforsvar få kraftig vind i seilene. På den andre siden av midtlinjen har Japans nye statsminister Abe understreket at Kims atombombe ikke vil påvirke Japan til å tre inn i atomklubben. Sør Korea og Taiwan har erklært det samme. Alle tre kan bli atommakter på kort tid hvis de politiske beslutninger blir tatt.

I ruiner

I Sør Korea ligger solskinnspolitikken mot Nord Korea i ruiner. Den ble innført av daværende president Kim Dae Jung i et forsøk på å påvirke det stalinistiske nord til en sivilisert oppførsel gjennom tillitsskapende tiltak og økonomisk bistand. Høydepunktet var toppmøtet mellom de to Kim'erne i Pyongyang i 2000. For dette fikk Kim Dae Jung Nobels fredspris. Men til tross for påfølgende politiske møter på lavere nivå, kortvarige familiemøter og ikke minst milliardoverføringer (i dollar) til nord, har Sør Korea fått lite igjen.

Kritikken mot atomspengningen og solskinnspolitikken har ført til opptrappet nord-koreansk språkbruk mot Sør Korea. Kanskje det begynner å bli liv og røre i de skjulte tunneler under den 38. breddegrad?

Utdanningssystemet i Forsv

Av kommandør Lars Saunes

Ny utdanningsordning i Forsvaret ble iverksatt i august 2005. Den bygger på den videre omstillingen i Forsvaret i perioden 2005 til 2008 og ble implementert gjennom Direktiv om implementering av lov om personell og justert befalsordning¹. Sjef For Forsvarets Skolesenter har ansvaret for kompetanseutviklingen av Forsvaret og har gjennom utdanningsreglementet Utdanning for befal (Tff kl 4²) iverksatt den nye utdanningsordningen. Målet med Forsvarets utdanningsordning er å tilføre Forsvaret og personellet kompetanse som er relatert til Forsvarets primærvirksomhet. Dette er planlegging, ledelse og understøttelse av militære operasjoner, samt drift og utvikling av den militære organisasjon. Militær utdanning skal rette sin virksomhet mot militær kjernekompetanse og benytte offentlig privat samarbeid der det er hensiktsmessig ut fra Forsvarets behov.

Målene med den nye utdanningen er å:

- Utvikle dyktige ledere på alle nivå etter prinsippet for livslang læring
- Oppnå en høy faglig standard slik at Forsvaret kan løse pålagte oppgaver
- Skape den best mulige motivasjon for tjeneste i Forsvaret
- Skape forståelse for Forsvarets virksomhet, betydning, oppgaver og muligheter
- Utvikle den enkeltes handlingskompetanse, evne og vilje til å løse oppgaver og nå mål, for å kunne ivareta Forsvarets oppgaver på en best mulig måte.

Omleggingen av utdannings- og befalsstrukturen understreker at nettopp kompetanse er grunnlaget for vår virksomhet og det er derfor meget positivt at BFO setter fokus på de kompetanse- og utdanningsutfordringene som eksisterer. Dagens operasjoner stiller høye kompetansekrav til Forsvarets personell og kompetanse er en viktig innsatsfaktor i produksjon av strids-evne. Dette er egenskaper som forvitrer når de ikke benyttes og økes når de anvendes. Kompetansen eies av personellet, men Forsvaret skal styre og forvalte denne ressursen, derfor er det viktig for Forsvaret å gjøre seg attraktiv for å kunne rekruttere og beholde personellet.

Målet med utdanningsordningen er at

Forsvaret skal gi rett type utdanning på rett tidspunkt i karrieren og at den skal være tilpasset de krav tjenesten stiller. Dette vil sikre økt kontinuitet og spesialisert kompetanse på lavere nivå i organisasjonen. Dette betyr at Forsvaret i større grad enn før må skille mellom etatens nivåutdanning og tjenesterettet funksjons- og spesialistutdanning.

Det er nå innført rammeplaner for nivåutdanningen i Forsvaret og det eksisterer progresjon og en rød tråd fra grunnleggende soldatutdanning til høyere officersutdanning. Det er også innført et kvalitetssystem for all utdanning i Forsvaret basert på prinsippene i Universitets- og høyskoleloven. Dette stiller krav til utdanningsinstitusjonen både i forhold til å omstille godkjente rammeplaner i kvalitetsmessige fagplaner, men også at det er kvalitet i alle ledd knyttet til gjennomføring av utdanningen. Siden ordningen har medført endringer på alle nivå og de første elevene i prinsippet ikke er ferdig utdannet, vil jeg gi en kort beskrivelse av den nye utdanningsordningen og profesjonsdannelsen slik den er besluttet implementert.

Utdanningsnivå

Sammenhengen mellom personell reformen og ny utdanningsordning kan synliggjøres gjennom redusert omfang av elever på grunnleggende officers utdanning og økt volum på grunnleggende befalsutdanning. Det som preger utdanningen er fleksibilitet

basert på Forsvarets styrkers behov, samtidig som det er stilt sterke krav til minimum innhold og kvalitet.

Grunnleggende befalsutdanning (GBU)

ivaretar grunnleggende militær profesjonsdannelse gjennom fellesfag i Forsvaret og spesialistutdanning tilpasset tjenestens behov. Den er modul basert tilpasset forsvarets behov og er et praktisk rettet utdanningsløp med varighet minimum to år. Utdanningen består av relevant fagutdanning kombinert med praktisk On the job erfaring med veiledning i militært lederskap. Utdanningens varighet er avhengig av lengden av funksjonsutdanningen og varierer i dag fra to år til 4 år.

Det eksisterer også ordninger for teknisk utdanning i Forsvarsgrener og flygerutdanning som er basert på gjennomgående grunnleggende befalsutdanning i kombinasjon med grunnleggende officersutdanning på bachelor nivå.

For vernepliktig akademisk befal og andre yrkesgrupper gjennomføres det grunnleggende befalskurs som ivaretar minimumskrav til profesjonsdannelse i spesialistfunksjon.

Grunnleggende Officersutdanning (GOU)

er krigsskole-/bachelor utdanning eller ekvivalerende sivil utdanning med påfølgende kvalifiseringskurs i Forsvarsgren. Krigsskoleutdanning er en

Utdanningssystemet - prinsipper

akademisk utdanning av høy kvalitet i kombinasjon med praktisk rette militær profesjonsutdanning som tilfredsstiller Forsvarets krav og samfunnets verdioppfatninger. Forsvarets militære bachelor-utdanning gjennomføres ved de akkrediterte krigsskolene og Forsvarets ingeniørhøyskole (FIH). Kvaliteten i profesjonsutdanningen er sterkt reflektert i felles rammeplan som vektlegger dannelsen av offiserer som er skikket til å bekle stillinger og funksjoner i Forsvaret. Det er også åpnet opp for direkte ansettelse av personell som har relevant sivil utdanning. For at de skal kunne fungere i den militære profesjonen er det krav om at de gjennomfører militærfaglig kvalifisering ved krigsskolene. En slik kombinasjon vil ikke gi bachelor i militære studier men kvalifiserer til yrkestilsetting og militær videreutdanning.

Videre officersutdanning (VOU)

er i dag en fleksibel ordning som består av 1-årig stabsskole. En andel av offiserene bli gitt en påbygning til master i militære studier. Det er også åpnet opp for at personell med relevant sivil masterutdanning gjennomfører operasjonsmodulen i stabsstudiet og får godkjent ekvivalent VOU nivå av Sjef Forsvarets Skolesenter. FSS ble akkreditert som høyskole i 2005, og har i akkrediteringsprosessen, fått anerkjennelse fra Norsk Organ for Kvalitet i Utdanningen (NOKUT) for vektlegging av den militære profesjonsdannelse med en akademisk høy kvalitet.

Kvaliteten i utdanningssystemet forutsetter en kontinuerlig evaluering og et kvalitetsregime som skal ivareta dette i tråd med samfunnet for øvrig. Kvalitetshåndboken³ for Forsvarets skoler skal ivareta dette, men vi må bygge opp kompetanse og

rutiner slik at beslutninger og prioritering av virksomheten også vektlegger kvalitet i utdanningen som et grunnlag for operativ evne.

Kompetansestyring

Utdanningssystemet har nå fungert i kort tid og det er mange utfordringer fremover. Prinsippet bak utdanning og kompetanseproduksjonen kan synliggjøres i Forsvarets resultatdimensjon knyttet til den operative struktur. Kombinasjonen av yrkesrettet nivåutdanning og funksjonsutdanning som ferskvarer, vil etter min mening være en kritisk faktor for å oppnå nødvendig dybde og bredde i kompetanseproduksjonen. Dagens beskrivelse av stillinger må legges til grunn for utdanningskrav og etter og videreutdanning må være basert på Forsvarets behov.

Skal dette lykkes må Forsvaret ta i bruk

³ http://intranett.mil.no/felles/fss/start/omfss/Kvalitetshandbok_FSS/ (Kvalitetshåndbok for Forsvarets skoler)

og implementere kompetansestyring som et redskap. Kompetanseplanlegging og analyse må følges opp med tiltak og evaluering av resultater og effekter. Dette er ikke minst viktig knyttet til innføring av avdelingsbefal. For det første skal befalet som et minimum tilfredsstille GBU med påbygning av tjenesterettet utdanning for å bekle sin stilling. For det andre skal avdelingsbefal gis mulighet for sivil karriere og det skal tilrettelegges for at de skal kunne ta utdanning på sin fritid i løpet av tiden frem mot 35 år. Dette er tiltak som kommer i tillegg til utdanningspakken som opptjenes i løpet av tiden som ansatt, og gis etter tjenesten i Forsvaret. En fellesnevner for denne type utdanning er at den er tilrettelagt og basert på kjøp av sivil utdanning og det kan noen ganger være vanskelig å skille mellom utdanning som er initiert som krav i stilling og forberedelse mot sivil karriere. Siden utdanning som er initiert av krav fra arbeidsgiver er tilrettelagt og betalt av arbeidsgiver, er det viktig at Forsvarets personellhåndbok reflekterer dette klart i fremtiden, slik at det skilles mellom personellpolitiske tiltak og tjeneste.

Hvorfor ha avdelingsbefal?

Hensikten med avdelingsbefalsordningen er å heve kompetansen på lavere nivå i Forsvarets organisasjon. Dette vil bidra til å styrke effektiviteten i avdelingens utdanningsvirksomhet, operativ evne og ikke minst sikkerhet basert på lengre

erfaring. Forsvaret har i dag vanskelig for å rekruttere og beholde personell som utdannes som avdelingsbefal. Kravene for å delta i militære operasjoner er fastlagt og profesjonsdannelsen i utdanningen og kvaliteten i korpset må opprettholdes om Forsvaret skal nå sine mål. Dette er ikke bare avhengig av god utdanning, men at det følges opp med tiltak som tilrettelegger for en horisontal karriere og anerkjennelse for utdanning som en spesialisering.

Utdanningsinstitusjonene er avhengig av de mest erfarne som er egnet til å utdanne fremtidens Forsvar. Dette kommer ofte i konflikt med krav til personell knyttet til operative leveranser. Det overordnede målet er å ha et høyt motivert personellkorps med evne til endring, kompetanse må verdsettes og utvikles som en kjernevirksomhet som grunnlag for operativ evne. Hovedorganisasjonene spiller en viktig rolle i dette arbeidet. Gjennom hovedavtalen er dere part og skal drøfte krav til stillinger og prioriteringer i virksomhetsplaner. Gjennom å følge opp de krav som er drøftet i TfF kl 4 på alle nivå, kan vi sammen sikre et godt kompetansegrunnlag i Forsvaret.

Referanser i FOBID

- Tjenestereglement for Forsvaret kl 4
- Utdanning av befa, FSJ 1.juli 2005
- Direktiv for implementering av lov om personell og justert befalsordning, FD 14. desember 2004.

BFOs kommentarer til artikkel om utdanningssystemet i Forsvaret

BFO har det siste året gjennomført en helhetlig politisk prosess knyttet til en vurdering av den nye utdanningsordningen i Forsvaret. Dette arbeidet vil fortsette i 2007. BFO har i sin vurdering så langt, gitt en anbefaling til Forsvarsstudien 07, innen tre hovedområder;

- Grunnleggende befalsutdanning (GBU) – trygge og faglig stabile læringsmiljøer
- Grunnleggende offisersutdanning (GOU) – faglig gode- og trygge læringsmiljøer
- Etterutdanning av avdelingbefal og yrkesbefal – livslang læring

Oppsummering av redegjørelsen BFO har fremmet til FS 07;

Befalskolen har vært et varemerke for Forsvaret i hele etterkrigstiden frem til den i sin opprinnelige form ble avvirket i 2005. BFO har med bekymring registrert de tilbakemeldinger og erfaringer som har kommet til uttrykk fra enkeltpersoner og avdelinger etter at den nye GBU ordningen ble etablert. BFO anbefaler derfor å gjenopprette den opprinnelige modellen for utdanning, med en større grad av tilpasset utdanning innen rammen av en skoleavdeling, og påfølgende praksis ved uteavdeling.

GOU skal fortsatt ha en viktig rolle i å påvirke personlig utvikling, lederferdigheter, holdninger og yrkeskodeks. BFO mener derfor at krigsskoleutdannet personell også i fremtidens Forsvar bør utgjøre hoveddelen av fast ansatt militært personell i Forsvaret. GOU er i dag organisatorisk tilhørende den enkelte forsvarsgren, og GOU er fortsatt i en oppstarts-fase, der det er viktig at de tre kompetansemiljøene får mulighet til å utvikle seg til å bli kompetente og stabile over tid. BFO anbefaler derfor at dagens tre grenvise Krigsskoler opprettholdes inntil videre.

Målet med den nye utdanningsordningen er at Forsvaret skal gi rett type utdanning på rett tidspunkt i karrieren. BFO er opptatt av at kompetanseheving gis i et "livslangt perspektiv", og ikke kun ut i fra et ensidig rasjonelt og økonomisk perspektiv. I den nye utdanningsordningen er det kun et fåtall av befalet som vil få muligheten til å gjennomføre videregående offisersutdanning.

I lys av dette er det helt nødvendig å etablere en planlagt og forutsigbar arena for etter- og videreutdanning for alle yrkesoffiserer og avdelingsbefal.

Lars Omberg
Kompetanseutvikler BFO

Bergans

OF NORWAY

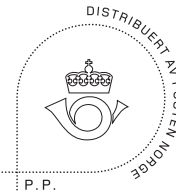
**Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over**

**Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no**

B Returadresse:
Offisersbladet
Karl Johansgate 12J
0105 OSLO

B-Economique
NORGE

En betrodd it-partner for store virksomheter

Forspranget ligger i måten vi tenker og jobber på sammen med våre kunder

Det er nesten umulig for en utenforstående å se forskjell på it-selskaper. Hva er det som gjør Steria unik? Våre kunder sier det er vår kultur, måten vi tenker og jobber på sammen med dem. Vi har samarbeidet med store og krevende oppdragsgivere i snart 50 år, og har erfaring fra tallrike it- og omstillingsprosjekter.

Vår arbeidsform kjennetegnes av at vi legger vekt på å gi våre kunder tre ting: pålitelighet, kompetanse og verdiøkning. Det betyr at våre kunder skal kunne stole på at vi leverer det vi lover, og at vår kompetanse skal bidra til løsninger som gir reell verdi. Enkle prinsipper. Men det er slik vi vil ha det. Våre kunder også.

Våre tjenester omfatter alt fra forretnings- og it-rådgivning til prosjektledelse, systemutvikling og infrastrukturleveranser, til driftsstøtte og vedlikeholdsservice. Hele Steria er ISO-9001- og NS7799-sertifisert.

→ Kontakt

Ellen Kvindesland
Salgsdirektør i Steria AS
Epost: ek@steria.no
Mobil: 950 32 780
www.steria.no

→ Rådgivning → Systemintegrasjon → Drift

